

ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา
เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

โดย
นางสาวนิภาพร อมรภิตตเมธี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา
เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

โดย
นางสาวนิภาพร อมรภิตติเมธี

ผลงานวิทยนัการศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**FACTORS DETERMINING THE SAVING MODEL OF RENTIERS: A CASE STUDY OF
THE CROWNPROPERTY BUREAU OFFICERS.**

By
Nipaporn Amornkittimatee

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์” เสนอโดย นางสาวนิภาพร อมรภิตติเมธี เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์กัญญา

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รณนที หอมสุต)

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์กัญญา)

...../...../.....

51601720 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : การออม/รูปแบบการออม/ ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออม

นิภาพร อมรภักดิ์เมธี : ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา
เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ :
อ.ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ปัญญา. 77 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเลือกรูปแบบการออมของ
ผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
จำนวน 284 คน และนำข้อมูลมาประมวลผล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเฉลี่ย
ถ่วงน้ำหนัก ซึ่งสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ส่วนใหญ่มี
ภาระหนี้สินจากเงินกู้ระยะยาว ออมเงินโดยฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน เปอร์เซ็นต์การออม 0-5%
ของรายได้ในแต่ละเดือน โดยจะออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา และต้องการให้ที่ทำงาน
สนับสนุนเรื่องการออมให้กับพนักงาน

ผลการศึกษาปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม มีดังนี้

ปัจจัยด้านผลตอบแทน พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อยที่มี
ความสำคัญอันดับแรกคือ อัตราผลตอบแทน

ปัจจัยด้านความเสี่ยง พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อยที่มี
ความสำคัญอันดับแรกคือ ความมั่นคงของสถาบันการเงิน

ปัจจัยด้านสภาพคล่อง พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อยที่มี
ความสำคัญอันดับแรกคือ การสามารถเบิกถอนเงินออกมาใช้เมื่อฉุกเฉิน

ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อยที่มี
ความสำคัญอันดับแรกคือ การบรรลุถึงเป้าหมายการออม ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากมีวินัยการออม

ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อย
ที่มีความสำคัญอันดับแรกคือ ชื่อเสียง ภาพลักษณ์ ของสถาบันการเงิน

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

51601720: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORDS: SAVING / SAVING MODEL / FACTORS DETERMINING THE SAVING MODEL

NIPAPORN AMORNKITTIMATEE: FACTORS DETERMINING THE SAVING MODEL OF RENTIERS: A CASE STUDY OF THE CROWNPROPERTY BUREAU OFFICERS. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: TANINRAT RATTANAPONGPINYO Ph.D. 77 pp.

This study was aimed to study the factors determining the saving model of rentiers: a case study of the Crown Property Bureau officers. The data collection was administered by the questionnaires to 284 officers of the Crown Property Bureau. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and weight arithmetic mean.

The results were summarized as follows:

The majority of the Crown Property Bureau officers had debt responsibility from the long term loan by depositing money in the financial institutions for savings rate of 0-5 percent of their income in each month. They saved money when they got sick or they were old oldness, and they have wanted the office to support the savings to the officers.

The results of the factors supporting the decision to choose the saving model were as follows:

The aspect of return factor which had total average at high level by having the minor factor that was the first importance, it was rate of return.

The aspect of risk factor which had total average at high level by having the minor factor that was the first importance, it was the stability of the financial institution.

The aspect of liquidity factor which had total average at high level by having the minor factor that was the first importance, it was the capability to withdraw money for using when it was an emergency.

The aspect of saving goal which had total average at high level by having the minor factor that was the first importance: It was an achievement of saving goal that might happen if there was saving discipline.

The aspect of advertisement and temptation factors which had total average at high level by having the minor factor that was the first importance, it was fame, image of the financial institution.

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อ.ดร.ชนินทร์รัฐรัตนพงศ์ภิญโญ ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนการตรวจสอบและแก้ไขในการทำ การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้ถูกต้องและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยได้รับแนวทาง และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้ที่คอยให้ความรัก ความปรารถนาดี ความห่วงใย และกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอบพระคุณสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ขอขอบคุณผู้ที่คอยช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง และคอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิด	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ประวัติสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม	11
แนวคิดรูปแบบการออมและแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	17
ความเสี่ยงของการออมและการลงทุน	19
ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการออม.....	20
รูปแบบการออมในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
การวิเคราะห์ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม	52
ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	58
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผลการวิจัย	62
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	63
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	69
ประวัติผู้วิจัย	77

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์.....	24
2	แสดงอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของทางเลือกการออมแต่ละประเภท	30
3	แสดงข้อมูลการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา.....	37
4	แสดงแผนการดำเนินงานในการศึกษาวิจัย	39
5	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง	41
6	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง	42
7	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
8	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
9	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ของกลุ่มตัวอย่าง	43
10	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง	44
11	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง...	44
12	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง	45
13	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง.....	46
14	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเปอร์เซ็นต์การออมของรายได้ในแต่ละเดือน ของกลุ่มตัวอย่าง	47
15	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระยะเวลาในรูปแบบการออมที่เลือก ของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
16	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความยาวนานในการออมของกลุ่มตัวอย่าง	48
17	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสิ่งที่จะเป็นอันดับแรกหากมีเงินเหลือใช้ ของกลุ่มตัวอย่าง	48
18	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเหตุผลสำคัญ 3 อันดับแรกในการออม ของกลุ่มตัวอย่าง	49
19	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายการออม ของกลุ่มตัวอย่าง	49
20	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการให้ทำงานสนับสนุนการออม ของกลุ่มตัวอย่าง	50

ตารางที่		หน้า
21	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการศึกษาข้อมูลการเลือกรูปแบบการออม ของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
22	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้งค่าเฉลี่ยระดับ ความสำคัญของปัจจัยด้านผลตอบแทน	52
23	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้งค่าเฉลี่ยระดับ ความสำคัญของปัจจัยทางความเสี่ยง	53
24	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้งค่าเฉลี่ยระดับ ความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพคล่อง	54
25	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้งค่าเฉลี่ยระดับ ความสำคัญของปัจจัยด้านเป้าหมายการออม	55
26	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้งค่าเฉลี่ยระดับ ความสำคัญของปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ.....	56
27	แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบ การออม.....	57

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์ภายใต้ความผันผวนของเศรษฐกิจที่ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันที่อยู่ท่ามกลางกระแสความไม่สงบทางการเมือง มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและธุรกิจต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลใหม่ ที่ประชาชนทุกคนคาดหวังว่าจะสามารถทำให้รายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่ด้วยปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ อาทิเช่น เรื่องของราคาน้ำมันที่สูงขึ้นในตลาดโลก เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนแปลง และส่งผลให้ค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้นตามราคาน้ำมัน ปัญหาอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลกอยู่ในช่วงขาขึ้น ส่งผลกระทบต่อการลงทุนภาคเอกชนและการบริโภคของประชาชน เกิดภาวะการเพิ่มสูงขึ้นของอัตราเงินเฟ้อ ทำให้ประชากรชะลอการตัดสินใจในการใช้จ่าย เป็นการส่งสัญญาณเชิงลบทางเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทำให้รายได้โดยรวมของประชาชนไม่เพิ่มสูงขึ้นพอที่จะผลักดันให้การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอยู่ในระดับเดียวกับที่ประมาณการไว้ได้ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์ 2550: 7) จึงจำเป็นต้องมีกลไกในการช่วยขับเคลื่อน ซึ่งกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญคือ "การออม" การออมจึงนับเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาชาติ เพราะหากมีการออมเช่น มีเงินออมเป็นแหล่งเงินทุนของชาติเพื่อใช้ในการพัฒนา โดยไม่ต้องอาศัยการกู้ยืมจากต่างชาติเข้ามาลงทุนจะช่วยให้ประเทศสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันการออมเป็นสิ่งที่จำเป็นมากกว่าในอดีต ไม่ว่าด้วยเหตุผลของอายุขัยที่ยาวขึ้น ค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้ต้องการเงินมากขึ้น ขณะที่เงินกองทุนประกันสังคมหรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีแนวโน้มว่าอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต การเริ่มออมตั้งแต่ตอนนี้จึงดีกว่าเพื่อความจำเป็นในวันข้างหน้า (อรนุช เชาวสุวรรณกิจ 2550: 1) และด้วยภาวะที่ค่าครองชีพสูงขึ้นมาก หากพิจารณาภาระหนี้สินต่อเดือนจะพบว่าครัวเรือนของไทยที่มีรายได้น้อย มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 35 ของรายได้ในแต่ละเดือน ซึ่งค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับภาระหนี้สินต่อเดือนที่สามารถจัดการได้ คือไม่เกินร้อยละ 30 ถึง 40 ของรายได้ต่อเดือน ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เงินออมของครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง และครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่ารายจ่าย ทำให้เงินออมยิ่งน้อยและเสี่ยงต่อภาระหนี้เพิ่มขึ้น คำถามที่เกิดขึ้นคือ เหตุใดคนไทยจึงให้

ความสำคัญกับการออมเงินในระดับที่ต่ำ เป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่า การออมเงิน มีความสำคัญต่อความมั่นคงของตนเอง แต่เมื่อพูดถึงการออมเงิน คนส่วนใหญ่กลับเห็นความสำคัญน้อย เหตุผลสามข้อที่อธิบายเรื่องนี้ได้ (มณฑา บุนผาจันทร์ 2551: 3) คือ

ข้อแรก การออมเงินในทุกวันนี้เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เมื่อเปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือนช่วงปี 2545 ถึง 2550 พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.32 ต่อปี สูงกว่าค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.90 ต่อปี แต่ในปี 2551 รายได้ของคนทำงานโดยเฉพาะมนุษย์เงินเดือนหรือผู้มีรายได้ระดับกลางมีการเติบโตช้าเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะค่าอาหารและพลังงาน ราคาอาหารและพลังงานที่แพงขึ้นมากอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนในปีนี้จะทำให้การออมเงินเป็นเรื่องที่ยากยิ่งขึ้น

ข้อสอง การขอกู้เงินจากสถาบันการเงินทำได้ง่ายโดยเฉพาะการขอเครดิตสินเชื่อบุคคล เมื่อประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินในการใช้จ่ายใช้สอยได้ง่าย แรงจูงใจที่จะออมเงินเพิ่มก็ลดลง

ข้อสาม การออมเงินคือการเลือกที่จะไม่สนองความต้องการของตนเองในปัจจุบัน แต่เพื่อความต้องการในอนาคต แต่ความสุขที่เราได้จากการสนองความต้องการในปัจจุบันนั้นมีมากกว่าความสุขในสิ่งที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต แม้ว่าสิ่งนั้นจะสำคัญกว่ามากก็ตาม

รายได้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจด้านการบริโภคและการออม ปัจจัยที่สำคัญอันดับที่สองคือมูลค่าที่แท้จริงในความมั่งคั่งของครัวเรือน หมายถึงผลรวมของทรัพย์สินที่มีค่าทั้งหมดที่ครอบคลุมด้วยภาระหนี้สิน ครัวเรือนเก็บออมไว้เพื่อเพิ่มความมั่งคั่งของพวกเขา ครัวเรือนจำนวนมากมีเป้าหมายสำหรับความมั่งคั่งของตน จึงเต็มใจที่จะเก็บออมเพื่อที่จะมีความมั่งคั่งในภายหลัง ที่จริงแล้ว มูลค่าที่แท้จริงของความมั่งคั่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ถ้ามูลค่าตัวเงินของความมั่งคั่งและระดับราคาเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนเดียวกัน ทำให้ความมั่งคั่งที่แท้จริงไม่เปลี่ยนแปลง แรงจูงใจของครัวเรือนที่จะออมจะไม่เปลี่ยนแปลง

ผลกระทบจากความมั่งคั่งที่มีต่อพฤติกรรมการออม

การเพิ่มขึ้นในความมั่งคั่งมักทำให้สัดส่วนขนาดใหญ่ของรายได้ที่ใช้ได้ ถูกใช้ไปเพื่อบริโภคและสัดส่วนขนาดเล็กจะถูกเก็บออม ในทางตรงข้าม การลดลงในความมั่งคั่งจะเพิ่มแรงจูงใจให้เก็บออมเพื่อรักษาความมั่งคั่งไว้ดังเดิม ครัวเรือนแต่ละครัวเรือนเผชิญกับทั้งการเปลี่ยนแปลงที่คาดไว้กับที่ไม่ได้คาดไว้ โดยจะเห็นว่าเงินเฟ้อเป็นแหล่งที่สำคัญหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดไว้ในความมั่งคั่งของครัวเรือนส่วนใหญ่ (วิษณุ บุญมาร์ตน์ 2549: 1) การออมจึงเป็นเหมือนการประกันความเสี่ยงให้กับชีวิต มีวิธีมากมายที่จะหาผลตอบแทน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนหรือการทำธุรกิจ หากเห็นความสำคัญของการออม และรู้จักการออมอย่างถูกต้องแล้วจะพบกับสิ่งดีๆ มากมายในชีวิต การออมไม่ใช่การเก็บทั้งหมด เพียงแต่เป็นการรู้จักแบ่งสัดส่วนระหว่างการออมกับการใช้ให้พอดี ผลตอบแทนที่ได้รับจากการออม นอกจากจะเป็นการสะสมเงิน

ไว้ใช้ในอนาคตแล้ว ยังเป็นการฝึกตัวเองให้มีสติอยู่ตลอดเวลา รู้จักบริหารจัดการกับสิ่งที่ตนเองกำลังทำได้เหมาะสม

จากงานวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการออมของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2551: 4) ได้สอบถามผู้มีรายได้น้อยทั่วประเทศประมาณ 2,028 ตัวอย่าง โดยให้ประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการออม พบว่า ผู้มีงานทำร้อยละ 60.7 ออมเงินได้ และร้อยละ 39.3 เป็นผู้มีปัญหาด้านการออมที่ไม่สามารถออมได้ โดยที่ร้อยละ 26.4 เป็นผู้ที่ไม่สามารถออมเงินได้ ใช้จ่ายหมดพอดี และร้อยละ 9.0 เป็นผู้ที่ไม่สามารถออมเงินได้ และยังคงกู้ยืมเงินเพิ่ม อีกทั้งยังพบว่าผู้มีรายได้น้อยประมาณร้อยละ 3.0 มีความสามารถในการออมได้แต่ไม่เก็บออม กลุ่มที่ไม่สามารถออมเงินได้นั้น สาเหตุหลักมาจากภาระการใช้จ่ายเงินและระดับรายได้ที่ไม่สูงมากนัก ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถในการออมแต่ไม่ได้ออมมีอยู่ทั้งในกลุ่มที่รายได้สูงและรายได้ต่ำ และสาเหตุของการไม่ออมนั้นมาจากความต้องการซื้อสินค้าบริการใหม่อยู่เสมอ ผลการศึกษาของงานวิจัยดังกล่าวนำมาสู่ประเด็นเชิงนโยบายที่ว่า รัฐบาลจะมีแนวทางในการส่งเสริมการออมสำหรับผู้มีงานทำอย่างไร เพื่อให้ผู้มีงานทำมีเงินออมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในยามชราภาพ โดยทำให้กลุ่มที่ออมไม่ได้หันมาเริ่มออมและกลุ่มที่มีศักยภาพในการออมเงินได้ออมเงินมากขึ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเชิงประจักษ์ถึงปัจจัยกำหนดการออมของผู้มีรายได้น้อยมีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมที่รัฐบาลควรจะเน้นในการส่งเสริมการออม

การศึกษานี้จะทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัยที่ใช้กำหนดการเลือกรูปแบบการออม และสามารถอธิบายพฤติกรรมของการออมของผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจะช่วยให้มีความเข้าใจในเรื่องการออมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นตัวประกอบการตัดสินใจในการพิจารณาเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล และเป็นการส่งเสริมการออมทางหนึ่งด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่างานของ วราภรณ์ กิตติวรบุตร (2549: 82) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร โดยได้ออกแบบสอบถามพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 400 คน นำมาประมวลผลได้ผลการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบท่อการออม 3 ปัจจัย ได้แก่

ปัจจัยด้านรูปแบบการออมที่มีผลต่อการออม พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านรูปแบบการออมในตลาดเงิน ปัจจัยย่อย คือ สามารถฝาก/ถอน ได้ทุกวัน และชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสถาบันการเงิน

ปัจจัยด้านรูปแบบการออมในตลาดตราสารหนี้ ปัจจัยย่อยคือ ชื่อเสียง และความมั่นคงของสถาบันที่ออกตราสาร และปัจจัยด้านรูปแบบการออมในตลาดทุน ปัจจัยย่อยคือ ส่วนต่างราคาหลักทรัพย์ที่ซื้อขาย ปัจจัยด้านความเสี่ยงที่มีผลต่อการออม พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านความเสี่ยงของการออมในตลาดเงินปัจจัยย่อย คือ ระยะเวลาในการออม

ปัจจัยด้านความเสี่ยงของการออมในตลาดตราสารหนี้ คือ ระยะเวลาในการออม ปัจจัยด้านความเสี่ยงของการออมในตลาดทุน ปัจจัยย่อย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาวะตลาด ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการออมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อยที่มีความสำคัญลำดับแรก คือ ภาวะเศรษฐกิจ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกำหนดรูปแบบการออมแต่ละปัจจัยนั้น ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อยๆ อีกหลายปัจจัย ฉะนั้นการออมหรือการลงทุนจึงควรต้องศึกษาหาข้อมูลในรูปแบบการออมแต่ละแบบ เพื่อให้การตัดสินใจไม่ผิดพลาดและสามารถสร้างอัตราผลตอบแทนได้ในระดับสูง

ผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีรายได้ประจำจากเงินเดือน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการออม เนื่องจากพบว่าเจ้าหน้าที่ในองค์กรจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เห็นความสำคัญ และองค์กรมุ่งให้ความสำคัญกับการให้กู้ยืมระยะสั้นหรือระยะยาว และการลงทะเบียนหนี้ แต่ยังไม่มีการสนับสนุนหรือส่งเสริมในเรื่องการออม ทางเลือกการออมของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่คือฝากธนาคาร เพราะเป็นรูปแบบที่ง่าย สะดวก แต่ในปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำมาก หากองค์กรช่วยส่งเสริมทางเลือกในการออม เช่น จัดตั้งสหกรณ์หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือตัวเจ้าหน้าที่เล็งเห็นถึงความสำคัญ มีการศึกษาถึงทางเลือกในการออมมากขึ้น สามารถทำให้เงินเพิ่มพูนขึ้นได้ไม่น้อย และสามารถไปถึงเป้าหมายการออมได้เร็วยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเลือกรูปแบบการออม เพราะหากเข้าใจว่ามีปัจจัยใดเป็นตัวกำหนดแล้ว จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลได้ และสามารถนำเอาผลงานวิจัยนี้ไปนำเสนอต่อองค์กรเพื่อพิจารณาเพิ่มทางเลือกให้กับเจ้าหน้าที่ รวมถึงเป็นการส่งเสริมการออมในระยะยาวในองค์กรอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกรูปแบบการออม ของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะทำให้ทราบถึงว่ามีปัจจัยใดที่ใช้เป็นตัวกำหนดการเลือกรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จำนวนทั้งสิ้น 980 คน (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ 2552) เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดจำนวนประชากร

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรยามานะ (Yamane 1973 อ้างใน บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์ 2535: 68) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีกำหนดโควตา หลังจากนั้นจะใช้วิธีการเลือกผู้ตอบแบบสอบถามตามความสะดวก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 284 คน

ขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

ผลการวิจัยภาคศึกษา ระดับปริญญาตรี

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ภาระหนี้สิน ขนาดของครัวเรือน

1.2 ปัจจัยประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ได้แก่ ด้านผลตอบแทน ด้านการมีสภาพคล่อง ด้านความเสี่ยง ด้านเป้าหมายการออม และด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ

2. ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ระยะเวลาในการศึกษา

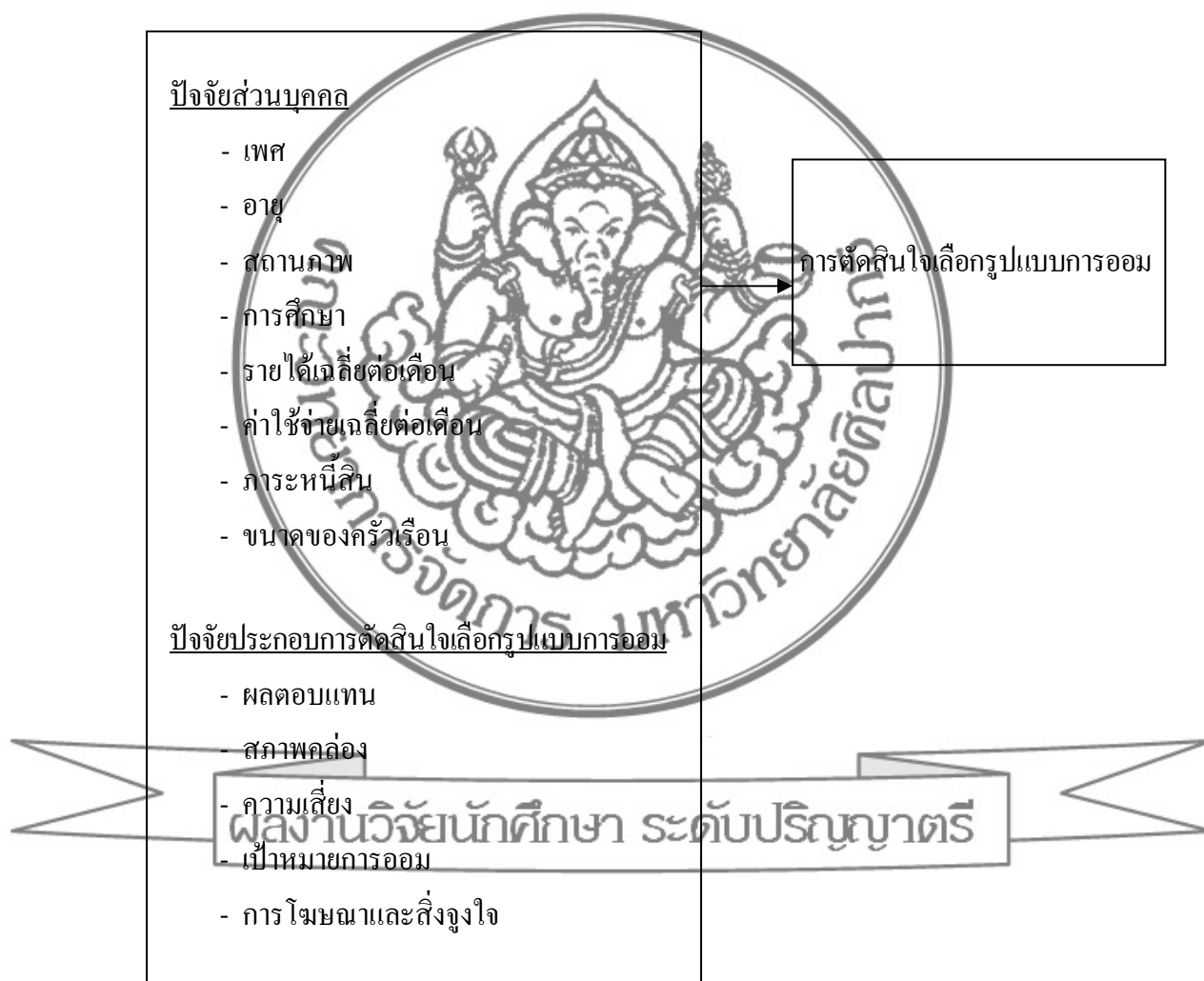
การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 4 เดือน นับแต่ มีนาคม 2553 – มิถุนายน 2553

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาทบทวนทฤษฎี วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นจึงทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นการศึกษา สามารถสังเคราะห์และสรุปได้เป็นแผนภาพความสัมพันธ์ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ความสัมพันธ์ดังกล่าว อยู่ภายใต้สมมติฐานที่ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม มีอิทธิพลและเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ
2. ผลการศึกษาจะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่ต้องการออมเงิน เพื่อใช้ในการเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง
2. อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนับอายุเต็มปีปฏิทิน จนถึงปีที่ตอบแบบสอบถาม
3. สถานภาพ หมายถึง สถานภาพทางครอบครัวหรือสถานภาพการสมรส ตั้งแต่ โสด สมรส หย่าร้าง
4. การศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง จำนวนเงินสดที่บุคคลได้รับเข้ามาโดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าคอมมิชชั่น เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ เงินบำเหน็จบำนาญ ตลอดจนเงินได้รับอื่นๆ
6. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายชำระในแต่ละเดือน เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าอาหาร รวมถึงหนี้สินที่ต้องชำระทุกเดือน
7. ภาระหนี้สิน หมายถึง เงินที่ได้กู้ยืมมาและมีพันธะต้องชำระคืนในอนาคต เช่น หนี้ค้ำชำระค่าสินค้าจากร้านค้า หนี้ค้ำชำระบัตรเครดิต หนี้ค้ำชำระในการซื้อของผ่อนส่ง หนี้เงินกู้ธนาคาร หนี้ซื้อที่ดิน ผ่อนบ้าน
8. ขนาดของครัวเรือน หมายถึง จำนวนสมาชิกหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดหาและใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตร่วมกัน สมาชิกครัวเรือนอาจมีเพียงคนเดียวหรือมีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
9. ผลตอบแทน หมายถึง คือเงินที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการลงทุนโดยการคำนวณเป็นอัตราร้อยละต่อปี ในทางเศรษฐศาสตร์ ดอกเบี้ยเป็นเครื่องควบคุมอัตราเงินเฟ้ออีกด้วย คือ เมื่อใดที่เกิดอัตราเงินเฟ้อขึ้น แสดงว่า มีปริมาณเงินในตลาด (หมายถึงเงินในมือประชาชน) จำนวนมาก และสินค้าจะราคาแพงขึ้น การขึ้นดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ ทำให้เงินได้ออกจากตลาดไป ปริมาณ

เงินจะลดลง เงินเฟ้อก็จะลดลง ซึ่งผลตอบแทนนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปใช้ในการพิจารณา กำหนดรูปแบบการออม

10. อัตราภาษี หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการคำนวณ ในการหาจำนวนภาษีที่จะต้องชำระ หรือสิ่งที่เป็นตัวคูณฐานภาษี โดยหากอัตราภาษีอยู่ในระดับสูง การเลือกออมก็จะน้อยลง หรือหากมี รูปแบบการออมแบบปลอดภาษี ก็จะทำให้ความสนใจแก่ผู้ออมเพิ่มขึ้น

11. ภาวะเงินเฟ้อ หมายถึง การที่ระดับราคาราคาของสินค้าหรือการบริการในช่วง ระยะเวลาหนึ่งราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหน่วยวัดในรูปแบบของอัตราร้อยละ หาก ภาวะเงินเฟ้อสูง ระดับการออมจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง

12. สภาพคล่อง หมายถึง ความรวดเร็วในการได้มาของเงินที่นำไปออมหรือลงทุน สภาพคล่องของเงินออมจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ใช้กำหนดรูปแบบการออม รูปแบบการออมที่ แตกต่างกัน สภาพคล่องย่อมต่างกันไปด้วย

13. ความเสี่ยง หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย ให้เกิดขึ้นได้ ทั้งที่เป็นตัวเงินและ ไม่เป็น ตัวเงิน ความเสี่ยงในด้านการออมเป็นสิ่งที่ผู้ออมต้องวิเคราะห์ หาข้อมูล และตัดสินใจว่าจะเลือก ออมรูปแบบใด และระดับการออมควรอยู่ในระดับใด

14. เป้าหมายการออม หมายถึง การออมที่ตั้งไว้ กำหนดไว้ หรือคาดหมายไว้ จึงมี บทบาทต่อการกำหนดรูปแบบออม เพราะการบรรลุถึงเป้าหมายนั้นต้องเป็นรูปแบบการออมระยะยาว จึงนำไปสู่การเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสม

15. การโฆษณาและสิ่งจูงใจ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อการแสดง พฤติกรรมของมนุษย์ การโฆษณาประชาสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งจูงใจแก่ผู้ออมเงิน เสมือนตัวชี้้นำให้เกิด ความสนใจ ให้ผู้ออมหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือติดต่อโดยตรงกับตลาดเงินหรือตลาดทุน

16. การตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม หมายถึง การพิจารณาเลือกรูปแบบการออมที่ เหมาะสมของแต่ละบุคคล คำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบ และนำเอาปัจจัยเหล่านั้นมาใช้ ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสมที่สุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ แนวทางในการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 ส่วน ดังนี้

1. ประวัติสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม
3. แนวคิดรูปแบบการออมและแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
4. ความเสี่ยงของการออมและการลงทุน
5. ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการออม
6. รูปแบบการออมในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (2551: 3-6) ได้กล่าวถึงประวัติเกี่ยวกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ดังนี้

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (Crown Property Bureau หรือย่อว่า CPB) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามความใน พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช 2479 เดิมมีฐานะเป็นหน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวงการคลัง และได้ยกฐานะขึ้นเป็นนิติบุคคลเมื่อปี พ.ศ.2491 มีหน้าที่ดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่กำหนดให้แยกต่างหากจากทรัพย์สินส่วนพระองค์ (เช่น วังสระปทุม ที่ทรงได้รับสืบทอดมาจากพระราชบิดา) ซึ่งดูแลโดยสำนักงานจัดการทรัพย์สินส่วนพระองค์ และทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (เช่น พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน) ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักพระราชวัง

ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในความกำกับดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กล่าวโดยสรุปแล้วก็คือพระราชทรัพย์ของราชวงศ์จักรีที่แยกต่างหากจากทรัพย์สินของราชการ เช่น เงินจากการแต่งสำเภาค้าขายต่างประเทศของรัชกาลที่ 3 หรือที่เรียกว่า "เงินถุงแดง" ซึ่งตกทอดมาถึง

รัชกาลที่ 5 และใช้จ่ายค่าปฏิกรรมสงครามแก่ประเทศฝรั่งเศส หลังเหตุการณ์สงคราม ร.ศ.112 ซึ่งมี ส่วนช่วยให้ประเทศสยามรักษาเอกราชไว้ได้ หรือบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ที่ก่อตั้งโดยรัชกาลที่ 6

ต่อมาภายหลังการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ.2475 เนื่องจากทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์เป็นพระราชทรัพย์ของราชวงศ์จักรีที่แตกต่างหากจากทรัพย์สินของราชการ เพื่อความเหมาะสมจึงมีการออกกฎหมายกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบบริหารจัดการทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์โดยเฉพาะคือ พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช 2479 และมีการแก้ไขปรับปรุงมาจนถึงปัจจุบัน

ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในความกำกับดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้รับการยกเว้นภาษีอากรเช่นเดียวกับทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามความใน มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช 2479 ในขณะที่ ทรัพย์สินส่วนพระองค์ในความดูแลของสำนักงานจัดการทรัพย์สินส่วนพระองค์ไม่ได้รับการ ยกเว้นภาษีอากร

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีทรัพย์สินในความดูแลเป็นที่ดินกว่า 54 ตร.กม. ในกรุงเทพมหานคร และ 160 ตร.กม. ในจังหวัดอื่น โดยทำสัญญาให้เช่าแก่หน่วยงานราชการ องค์กรธุรกิจและบุคคลทั่วไปรวมประมาณ 36,000 สัญญา นอกจากนี้ยังมีหลักทรัพย์ลงทุนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เป็นหุ้นใน 3 บริษัทหลักคือ ปูนซิเมนต์ไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และเทเวศประกันภัย

ภารกิจ

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นองค์กรนิติบุคคลดูแลและจัดประโยชน์ อันเกี่ยวกับทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ และคำนึงถึงประสิทธิภาพในการบริหารและดูแลผู้เช่าโดย ยึดหลัก “ดูแลรักษาอย่างเป็นธรรม”

นโยบายการบริหาร

ด้วยความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มุ่งมั่นที่จะบริหารจัดการทรัพย์สินในความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ที่ยั่งยืนต่อชุมชนและ ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ และสังคมโดยรวม โดยยึดหลักการพัฒนาย่างสมเหตุสมผล บนพื้นฐานความ พอดีของสภาพภูมิสังคมและวัฒนธรรมชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นองค์กรแบบอย่างของประเทศ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนและสังคมอย่างพอเพียงและยั่งยืน

โครงสร้างองค์กรและผู้บริหาร

คณะกรรมการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

1. นายกรณ์ จาติกวณิช	ประธานกรรมการ
2. ฯพณฯ นายชวน วัฒนศิริศักดิ์	กรรมการ
3. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	กรรมการ
4. นายพนัส สิมะเสถียร	กรรมการ
5. นายเสนาะ อุณาคุล	กรรมการ
6. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการ และ ผู้อำนวยการฯ

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้จัดแบ่งบทบาทและหน้าที่หลักในแต่ละฝ่าย แบ่งออกเป็น 12 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารงานอสังหาริมทรัพย์ ฝ่ายโครงการพิเศษ ฝ่ายบริหารภูมิภาค ฝ่ายบริหารงานกลยุทธ์ ฝ่ายส่งเสริมธุรกิจ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายสนับสนุน ฝ่ายสังคมและงานความร่วมมือภายนอก ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายบริหารงานพิเศษ ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์ และสำนักงานตรวจสอบ

จากการศึกษาถึงประวัติของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จะเห็นได้ว่าสำนักงานทรัพย์สินฯ เป็นองค์กรนิติบุคคลองค์กรหนึ่ง ดูแลและปกครองตนเองภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ การกำหนดเงินได้รายเดือนของเจ้าหน้าที่จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และอายุงาน มีสวัสดิการต่างๆ คล้ายคลึงกับหน่วยงานราชการทั่วไป แตกต่างตรงที่ยังไม่มีการส่งเสริมการออมให้แก่เจ้าหน้าที่ในองค์กร และเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาในเรื่องปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์นี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

นักเศรษฐศาสตร์ได้ให้ความสนใจและมีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมการบริโภคและการออมของครัวเรือนในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมีทฤษฎีที่สามารถสนับสนุนงานวิจัยได้อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ ดังนี้

ทฤษฎีสมมติฐานรายได้ (Absolute Income Hypothesis)

เคนส์ (Keynes อ้างถึงใน ดารณี วิทาศัย 2545: 8) กล่าวว่าไว้ว่า เงินออมเป็นส่วนต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้น ในการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการออม จึงได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการบริโภคเป็นหลักในการอธิบาย ซึ่งตามทฤษฎีการบริโภคนั้น สมมติฐานที่

ได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวางที่สุดคือ การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคที่มีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิส่วนบุคคล และตามทฤษฎีบริโภคของเคนส์ ซึ่งมีสมมติฐานสำคัญอยู่สองประการคือ ประการแรก การบริโภคที่แท้จริงจะเป็นฟังก์ชันที่มีเสถียรภาพ (Stable function) ของรายได้ที่แท้จริง และประการที่สอง ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (Marginal Propensity to Consume : MPC) จะเป็นบวกแต่น้อยกว่าหนึ่ง และนอกจากนี้เคนส์ยังได้ให้สมมติฐานอีกสองข้อ คือ ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) จะน้อยกว่าความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (Average Propensity to Consume : APC) หรือ $MPC < APC$ โดย APC จะลดลงเมื่อมีรายได้สูงขึ้น และความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายจะลดลงเมื่อรายได้สูงขึ้น รวมถึงแรงจูงใจที่ทำให้คนออมเงิน มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน แรงจูงใจเหล่านั้นประกอบไปด้วย

1. การออมเนื่องจากการวางแผนการใช้จ่ายในชีวิต (Life-Cycle Motive)
2. การออมเพื่อเป็นมรดกแก่บุตรหลาน (Bequest Motive)
3. การออมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางชนชั้นการใช้จ่าย (Improvement Motive)
4. การออมเพื่อความต้องการในการซื้อสินค้าคงทน (Downpayment Motive)
5. การออมเนื่องจากผลตอบแทนและการเพิ่มค่าขึ้นของสินทรัพย์ (Intertemporal Substitution Motive)
6. การออมเพื่อการลงทุนทางธุรกิจ (Enterprise Motive)
7. การออมเพื่อป้องกันความไม่แน่นอนในชีวิต (Precautionary Motive)
8. การออมเนื่องจากมีลักษณะนิสัยตระหนี่ (Avarice Motive) และ
9. การออมเนื่องจากรู้สึกที่ต้องการมีเอกภาพทางการเงิน (Independence Motive)

จากการศึกษาทฤษฎีสมมติฐานรายได้ จะพบว่า การบริโภคหรือการใช้จ่ายจะขึ้นอยู่กับรายได้เป็นหลัก ปัจจัยรายได้จึงเป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

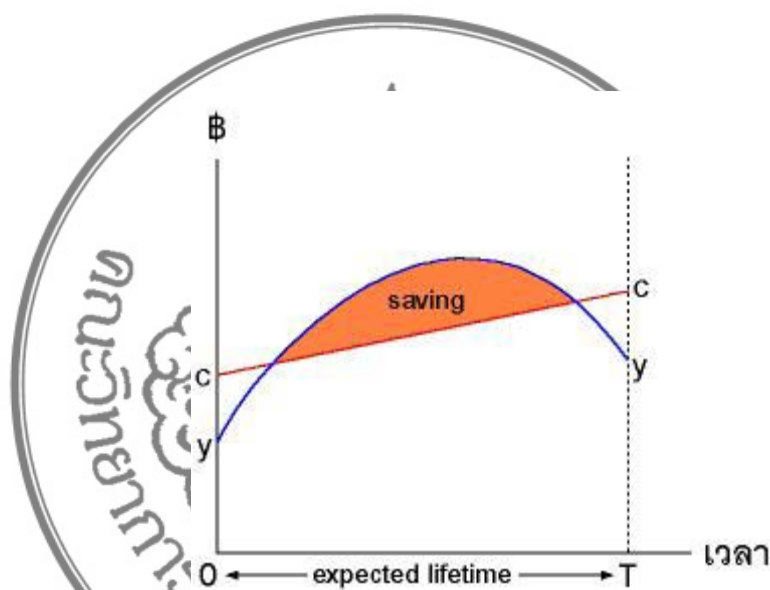
ทฤษฎีสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis)

แอนโดและโมดิเกลียโน (Ando and Modigliani อ้างถึงใน ศิริวัฒน์ ศิริสะอาด 2548: 16) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีนี้เน้นไปที่การบริโภคของคนว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะทำการบริโภคให้ได้รับความพอใจสูงสุด โดยนำเอารายได้ทั้งปัจจุบันและในอนาคตมาคำนึง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการนำเอารายได้ตลอดชีวิตมาทำการบริโภคขณะใดขณะหนึ่ง

ตามทฤษฎีกล่าวว่า ผู้บริโภคจะมีแบบแผนของรายได้ตลอดชีพของตน ในลักษณะที่ว่า รายได้จะต่ำมากในตอนต้นของชีวิต และค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จะมีรายได้สูงสุดตอนกลางขอ

งชีวิต ที่เป็นเช่นนี้เพราะในช่วงเริ่มต้นมักจะมีประสบการณ์น้อยและในช่วงปลาย ประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ รายได้จึงต่ำกว่าในช่วงกลางของชีวิตที่มีประสบการณ์ดีขึ้นและประสิทธิภาพการ ทำงานสูง และเก็บออมไว้เมื่อปลายชีวิตด้วย พอช่วงปลายชีวิตรายได้ก็น้อยลง แต่การบริโภคยังอยู่ใน ระดับสูง ระยะนี้เริ่มเอาเงินออกมาใช้จ่ายจนกว่าจะสิ้นชีวิตไป

หากพิจารณาการกระจายรายได้และปริมาณ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิตที่ ควรจะเป็นของบุคคลหนึ่งๆ ดังรูป

ภาพที่ 1 แสดงการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิต

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่มีอายุน้อย จะมีระดับรายได้ อยู่ในระดับต่ำและจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมามีรายได้ลดลงอีก ครั้ง การกระจายรายได้ตลอดช่วงอายุขัยจึงมีลักษณะเป็น ไปตามเส้น yy ส่วนปริมาณการใช้จ่ายเพื่อ การบริโภคของบุคคลจะสูงขึ้นเป็นลำดับตามอายุขัยโดยมีลักษณะของการกระจายปริมาณการ ใช้จ่ายเพื่อการบริโภคตามเส้น cc เมื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างเส้น yy และ cc แล้ว จะพบว่า ในช่วงต้นของชีวิต บุคคลจะมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นบุคคลจึงต้องประพடுத்தเงินเป็น ผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลางของชีวิตจึงจะเริ่มที่จะมีรายได้เหลือจ่ายจนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และ เก็บเงินสะสมไว้สำหรับช่วงปลายของชีวิต เงินสะสมส่วนนี้ก็คือส่วนของเงินออมนั่นเอง

จากการศึกษาทฤษฎีสมมติฐานวัฏจักรชีวิต จะพบว่ารายได้และค่าใช้จ่ายจะเพิ่มขึ้น ไปในทิศทางเดียวกับอายุ คือเมื่ออายุมากขึ้น รายได้ก็จะได้รับมากขึ้น ค่าใช้จ่ายหรือภาระต่างๆ ก็มากขึ้น

เช่นกัน ทำให้ได้ปัจจัยอายุเป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ทฤษฎีแบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวร (Life-cycle Permanent Income Hypothesis)

ไฟล์แมน (Friedman, อ้างถึงใน วรเวศม์ สุวรรณระดา และ สมประวิณ มั่นประเสริฐ 2550: 5) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้บริโภคจะพยายามจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งชีวิต เพื่อรักษาระดับการบริโภคตลอดให้เป็นไปอย่างราบรื่น ตลอดช่วงอายุขัยของตน (Consumption Smoothing) ทั้งนี้ การจัดสรรทรัพยากรระหว่างเวลาของผู้บริโภคสามารถทำได้โดยผ่านการออมและการกู้ยืมเงิน เมื่อผู้บริโภคคาดว่าระดับรายได้ของตนจะลดลงในอนาคต เขาก็จะทำการออมเงินในปัจจุบันเพื่อรักษาระดับการบริโภคให้เป็นไปอย่างราบรื่นในอนาคตนั่นเอง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการออมจะเกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรระหว่างเวลาของผู้บริโภค ซึ่งเกิดจากการที่ผู้บริโภคมองไปข้างหน้า และได้วางแผนการใช้เงินดังกล่าว หากพิจารณาตามแนวความคิดของเคนส์จะพบว่า แรงจูงใจในการออมทั้ง 7 ประการแรกข้างต้น สามารถล้วนถูกอธิบายได้ผ่านแบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวรทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดี แบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวรละเลยถึงสำคัญในโลกของความเป็นจริง นั่นคือความไม่แน่นอนในชีวิตที่ผู้บริโภคล้วนเผชิญ เช่น โรคภัย อุบัติเหตุ หรือสิ่งที่ไม่คาดฝันที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน โดยที่ไม่อาจคาดหมายได้มาก่อน ความไม่แน่นอนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อภาวะทางการเงินของผู้ประสบโดยตรง ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปยังความสามารถในการบริโภคในช่วงชีวิตที่มีเหลืออยู่ของผู้บริโภค ดังนั้น การออมเพื่อป้องกันความไม่แน่นอนในชีวิต (Precautionary Savings) จึงมีส่วนสำคัญในการอธิบายการตัดสินใจในพฤติกรรมบริโภคและการออม

ผลจากศึกษาทฤษฎีแบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวร จะพบว่ามนุษย์มีแรงจูงใจ

ให้เกิดการออม และรู้จักจัดสรรเงินออมให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในแต่ละช่วงอายุ แสดงถึงการกำหนดเป้าหมายในการออม ทำให้ได้ปัจจัยด้านเป้าหมายการออมเป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อการระดมเงินออม

แมคคินนอน (Mckinon, อ้างถึงใน คารณี วิทยาศัย 2545: 11) พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (ผลตอบแทนของเงินออม) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดการออมทรัพย์เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นถูกใช้เป็นสิ่งจูงใจ เพื่อก่อให้เกิดการขยายตัวของการออมทรัพย์นั่นเอง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากส่วนใหญ่แล้ว การลงทุนโดยใช้ทุนส่วนตัวซึ่งเคยเป็นไปในอดีตมีความสำคัญลดลง การใช้ทุนจากแหล่งภายนอกได้มีบทบาทขึ้น แหล่งภายนอกที่สำคัญนั้นคือ สถาบันการเงินต่างๆ ที่มีส่วนช่วยระดมเงินออม และทั้งยังช่วยให้เงินออมถูกนำไปใช้ในการลงทุนได้มากยิ่งขึ้น มาตรการสำคัญของสถาบันการเงินที่จูงใจให้เกิดการขยายตัวในการออมทรัพย์ทำได้ โดยการปรับปรุงอัตราผลตอบแทนของเงินฝากประเภทต่างๆ ให้สูงขึ้น โดยรูปแบบความสำคัญระหว่างการออม รายได้ และผลตอบแทน สามารถแสดงได้เป็นสมการ ดังนี้

$$\begin{array}{lcl} S & = & S(Y, r) \\ \text{โดยกำหนดให้} \quad S & = & \text{การออม} \\ Y & = & \text{รายได้} \\ R & = & \text{ผลตอบแทนจากการออมทรัพย์} \end{array}$$

ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทต่างๆ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อการระดมเงินออมจะพบว่า อัตราดอกเบี้ยเป็นสิ่งแรงจูงใจให้เกิดการออม ทำให้ได้ปัจจัยด้านผลตอบแทน เป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

สมมติฐานทรัพย์สินสุทธิ (Net Asset)

ทรัพย์สินสุทธิหรือทรัพย์สินสุทธิต่อการบริโภค ในการพิจารณาทรัพย์สินจะให้ความ

ความสนใจในทรัพย์สินสุทธิกล่าวคือ เป็นมูลค่าทรัพย์สินที่หักด้วยหนี้สินแล้ว ทรัพย์สินอาจอยู่ในรูปของเงินสด เงินฝากธนาคาร ธนบัตร รถยนต์ บ้าน ที่ดิน เครื่องประดับ เป็นต้น คราวเรือนที่มีทรัพย์สินสุทธิน่าจะทำให้การบริโภคสูงกว่าคราวเรือนที่ไม่มีทรัพย์สิน นอกจากนี้ทรัพย์สินบางชนิดที่เปลี่ยนเป็นตัวแทนได้ง่ายมีสภาพคล่องสูง บางชนิดเปลี่ยนเป็นตัวแทนได้ยาก ต้องกินเวลานาน คราวเรือนที่ครอบครองทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูงจึงอาจใช้จ่ายในการบริโภคได้สูงกว่าคราวเรือนที่ครอบครองทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องต่ำ แม้ว่าจะมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเท่ากันก็ตาม (ธิดารัตน์ สงวนศักดิ์ 2545: 9)

จากการศึกษาสมมติฐานทรัพย์สินสุทธิ จะพบว่าทรัพย์สินที่สามารถเปลี่ยนเป็นตัวเงินได้ง่ายหรือมีสภาพคล่อง เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคให้ความสนใจ ทำให้ได้ปัจจัยด้านการมีสภาพคล่องมาเป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ทฤษฎีราคา (Price Theory)

ค่าเงิน (Value of Money) แบ่งได้สองลักษณะคือ ค่าเงินภายใน และค่าเงินภายนอก ค่าเงินภายในหมายถึง อำนาจซื้อของเงิน 1 หน่วยเงินตราเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณสินค้าและบริการที่ซื้อหาได้จากการใช้เงินจำนวน 1 หน่วยเงินตรา หากอำนาจซื้อของหนึ่งหน่วยสามารถซื้อปริมาณสินค้าและบริการได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิมแสดงว่า ค่าเงินเพิ่มสูงขึ้น ในทางตรงข้ามหากปริมาณสินค้าและบริการที่ได้รับจากการใช้เงินหนึ่งหน่วยได้ปริมาณน้อยกว่าเดิมแสดงว่า ค่าเงินลดลง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงค่าเงินจึงขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของระดับราคา กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงระดับราคาจะส่งผลทำให้ค่าเงินเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทั้งระดับราคาและค่าเงินจะมีความสัมพันธ์ที่ผกผันกัน และระดับราคาที่เปลี่ยนแปลงไปนี้เรานิยมเรียกกันว่า “ภาวะเงินเฟ้อ” (Inflation) (อารีย์ เชื้อเมืองพาน 2543: 278)

จากการศึกษาทฤษฎีราคา พบว่าภาวะเงินเฟ้อมีอิทธิพลต่อค่าเงินบาท และส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนในการออม สามารถนำเอามาเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยด้านผลตอบแทนซึ่งเป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย (Interest Theory)

ในทางเศรษฐศาสตร์ ดอกเบี้ย (Interest) หมายถึง ค่าตอบแทนที่ผู้มีเงินออมได้รับเพื่อเป็นค่าทดแทนในการเสียสละการใช้เงินหรือทุนในปัจจุบัน เพื่อสะสมไว้ใช้ในอนาคต ส่วนดอกเบี้ยในทางการเงินหมายถึง จำนวนเงินที่ผู้กู้จะต้องจ่ายชำระให้แก่ผู้ให้กู้ เพื่อเป็นการตอบแทนที่ผู้ให้กู้เสียสละเงินออมของตนเองให้แก่ผู้กู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และจากความหมายดอกเบี้ยจะพบว่า ดอกเบี้ยเป็นสิ่งสำคัญในการที่ผู้ออมยินยอมโอนเงินออมของตนไปให้แก่หน่วยเศรษฐกิจที่ขาดดุล เพื่อนำไปใช้ในการลงทุนหรือดำเนินกิจกรรมด้านอื่นๆ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในเรื่องค่าของเงินแล้วจะพบว่า การที่หน่วยเศรษฐกิจที่มีเงินออมยอมเสียสละการใช้เงินออมของตนเองในปัจจุบัน เพื่อหวังจะสะสมเงินออมดังกล่าวไปใช้ในอนาคต ดังนั้นการถือเงินสดไว้หลายๆ ย่อมทำให้มูลค่าของเงินลดลง แต่เมื่อผู้ออมโอนเงินออมของตนเองไปให้ผู้อื่นที่ต้องการใช้โดยแลกกับผลตอบแทนที่จะได้รับคือ ดอกเบี้ย ซึ่งดอกเบี้ยที่จะได้รับถือว่าเป็นเงินที่นำมาชดเชยค่าของเงินที่ลดลงไป กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ จำนวนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยที่ได้รับคืนมา

เมื่อคิดเป็นมูลค่าของเงินที่แท้จริงในปัจจุบันแล้วจะต้องเท่าเดิม นั่นคืออำนาจซื้อของเงินจะต้องเท่าเดิมหรือมากกว่านั่นเอง การบริโภคเป็นฟังก์ชันของอัตราดอกเบี้ย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขึ้นอัตราดอกเบี้ยย่อมเป็นการส่งเสริมการออม และกีดกันการบริโภค แต่นักเศรษฐศาสตร์ในช่วงหลังไม่เชื่อในทางทฤษฎี และในกรณีสังเกตและทดลองพบว่า การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยจะส่งเสริมการออม แต่อาจกีดกันการบริโภค แต่อาจจะมีผลตรงกันข้ามได้ ถ้าได้เก็บออมเพื่อจะให้มียาก่อนหนึ่งในตอนเกษียณอายุ หรือ ณ ขณะใดขณะหนึ่งเขาจะพบว่าอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเขาสามารถเก็บออมรายได้ในปัจจุบันในจำนวนที่น้อยกว่าได้ และยังคงบรรลุเป้าหมายของเขา เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าการออมของเขาที่จะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าด้วย ดังนั้นการออมจึงเติบโตอย่างรวดเร็วผลลัพธ์คือ สามารถใช้จ่ายในการบริโภคได้มากกว่ารายได้ในปัจจุบัน ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคของครัวเรือน การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงได้ (อารีย์ เชื้อเมืองพาน 2543: 292)

จากการศึกษาทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย จะพบว่าอัตราดอกเบี้ยช่วยส่งเสริมการออมได้แต่ก็ย่อมขึ้นอยู่กับทิศทางของอัตราดอกเบี้ยว่าสูงหรือต่ำ หากอัตราดอกเบี้ยสูงจะสามารถเรียกเงินออมได้มาก แต่หากอัตราดอกเบี้ยต่ำการเลือกออมก็จะลดน้อยลง โดยสามารถนำเอาอัตราดอกเบี้ยมาเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยด้านผลตอบแทนซึ่งเป็นตัวแปรอิสระตัวแปรหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออมทั้งหมดนี้ พอสรุปได้ความว่า การบริโภคและการออมเป็นของคู่กัน ดังนั้น การออมจึงมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบริโภคอย่างใกล้ชิด โดยปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับราคาคะเนของรายได้ตลอดช่วงอายุขัยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

แนวคิดรูปแบบการออมและแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

รูปแบบการออมสามารถจำแนกได้หลายประเภท โดยแต่ละประเภทย่อมมีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่แตกต่างกันไป การเลือกออมจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงรูปแบบการออมเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ดังนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท., 2542) ได้จำแนกประเภทของรูปแบบการออมเป็น 3 ประเภท คือ

1. การออมในตลาดเงิน ได้แก่ การออมกับธนาคาร การออมกับสถาบันที่มีใช้ธนาคาร เช่น บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สหกรณ์ออมทรัพย์และบริษัทประกันชีวิต

2. การออมในตลาดตราสารหนี้ ได้แก่ พันธบัตรภาครัฐ หุ้นกู้เอกชน

3. การออมในตลาดทุน ได้แก่ การลงทุนในหลักทรัพย์อันประกอบไปด้วยหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หน่วยลงทุนหรือตราสารแสดงสิทธิในทรัพย์สินของโครงการจัดการลงทุนบริษัท หลักทรัพย์จัดการลงทุนของกองทุน หุ้นกู้ ทั้งหมดที่กล่าวมามีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากการลงทุนในตลาดเงิน และตลาดตราสารหนี้ที่ให้ผลตอบแทนในรูปตัวเงินคงที่ ซึ่งความแตกต่างมีดังนี้

ประการแรก ผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดทุน มี 2 ช่องทาง คือ ช่องทางแรก ได้รับในรูปของเงินปันผลของหุ้นที่บริษัทนำออกจำหน่าย อัตราเงินปันผลที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับนี้มีได้กำหนดไว้ตายตัวล่วงหน้า แต่ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงาน และผลกำไรของผู้ประกอบการ และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน อีกช่องทางเป็นกำไร หรือขาดทุนจากส่วนต่างระหว่างราคาหลักทรัพย์ที่ซื้อ และราคาหลักทรัพย์ที่ขาย (Capital Gain)

ประการที่สอง สภาพคล่องของหลักทรัพย์ในตลาดทุนต่ำกว่าตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้และมีความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง ขึ้นอยู่กับระดับของอุปสงค์ของตลาดซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ง่ายต่อปัจจัยภายในและภายนอก

การตัดสินใจนั้นเป็นกระบวนการเลือกระหว่างทางเลือกต่างๆ ซึ่งเป็นคำจำกัดความที่สั้น ง่าย และดูเหมือนว่าจะเข้าใจทั่วๆ ไป แต่จริงๆ แล้ว ภายในกระบวนการทางเลือกต่างๆ นั้น มีสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องของบางประการ นอกจากนั้นการตัดสินใจยังเป็นกระบวนการซึ่งบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรได้ระบุตัวเลือกหรือตัดสินใจที่จะกระทำ รวบรวม ประเมินข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวเลือก และเลือกจากตัวเลือกที่มีเหล่านั้น ซึ่งกระบวนการรวบรวมข้อมูลข่าวสารนั้น จะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (Carroll and Joranson อ้างถึงใน ปวิกร จุณณานนท์ 2541: 59)

วีรพล สุวรรณนันท (2527: 41 อ้างถึงใน ปวิกร จุณณานนท์ 2541: 61) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจ 3 แบบ ดังนี้คือ

1. การตัดสินใจภายใต้ภาวะแน่นอน (certainty) หมายถึง การตัดสินใจโดยทราบ

ข้อมูลอย่างแน่นอนว่า เมื่อเลือกทางเลือกแล้วจะเกิดผลอย่างไรขึ้นบ้าง ซึ่งในชีวิตจริงแล้วจะพบการตัดสินใจเช่นนี้น้อยมาก เทคนิคที่จะใช้ในการตัดสินใจแบบนี้มักใช้วิธีการทางสถิติ แบบจำลองทางคณิตศาสตร์หรือผลจากการศึกษาวิจัย

2. การตัดสินใจภายใต้ภาวะไม่แน่นอน (uncertainty) หมายถึง การตัดสินใจโดยไม่มีข้อมูลที่จะทราบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรบ้าง จึงต้องใช้เกณฑ์เลือก หรือทางเลือกที่คาดว่าจะเกิดผลเสียน้อยที่สุด

3. การตัดสินใจภายใต้ภาวะความเสี่ยง (risk) หมายถึง การตัดสินใจที่พอจะมีข้อมูลอยู่บ้าง แต่ไม่สมบูรณ์ 100% ซึ่งต้องใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (probability) เข้ามาช่วยตัดสินใจ โดยคำนวณว่ามีโอกาสจะเกิดผลที่ต้องการเท่าไร แล้วจึงทำการตัดสินใจ

จากเนื้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า รูปแบบการออมแต่ละประเภทต่างก็มีคุณลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน รวมถึงมีผลตอบแทนและความเสี่ยงที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องใช้แนวทางการตัดสินใจเข้ามาช่วยในการพิจารณาเลือกรูปแบบการออม

ความเสี่ยงของการออมและการลงทุน

ความเสี่ยงในด้านการออมและการลงทุนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การศึกษาข้อมูลที่ดีจะช่วยให้ความเสี่ยงลดน้อยลงได้ โดยความเสี่ยงนั้นสามารถเกิดขึ้นได้หลายเหตุปัจจัย (วรภัทร สรวงสุวรรณ 2542: 3) ดังนี้

1. ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากภาวะเงินเฟ้อ เกิดขึ้นเมื่ออัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมหรือการลงทุนนั้นต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อซึ่งผลก็คือมูลค่ารวมของสินทรัพย์หลังจากหักอัตราเงินเฟ้อแล้วหรือสินทรัพย์ที่มีมูลค่าแท้จริง (Real value) ลดลง โดยปกติแล้วการลงทุนในหุ้นสามัญ อสังหาริมทรัพย์ หรือทองคำได้รับการยอมรับว่าเป็นการลงทุนที่ป้องกันความเสี่ยงจากภาวะเงินเฟ้อได้เพราะสินทรัพย์เหล่านี้มีแนวโน้มที่จะทวีค่าสูงขึ้นมากกว่าอัตราเงินเฟ้อ

2. ความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่อง การลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใดก็ตาม ผู้ลงทุนจะต้องมีสภาพคล่องอยู่ในระดับใดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการลงทุนของตนหรือไม่ คำว่าสภาพคล่อง หมายถึง ความสามารถที่จะแปลงสภาพจากสินทรัพย์ที่ได้ลงทุนไว้นั้นให้เป็นเงินสดในเวลาอันรวดเร็วและในราคายุติธรรม เงินฝากออมทรัพย์ ทองคำ หรือหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นตัวอย่างของสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง ในขณะที่อาคาร ที่ดินหรือภาพเขียนเป็นตัวอย่างของสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ แต่หุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ มีสภาพคล่องที่แตกต่างกันไป

3. ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของสถานะตลาด เกิดขึ้นเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ของสถานะเศรษฐกิจและการเงินในประเทศและระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัญหาในระดับมหภาค เช่น สถานะถดถอยของเศรษฐกิจหรือแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่ลดลงอย่างมาก และต่อเนื่องหรือบางช่วงเวลา อัตราดอกเบี้ยก็กลับผันผวนสูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมีผลกระทบต่อนักลงทุนที่ได้ลงทุนในหุ้นกู้เพราะจะทำให้ราคาของหุ้นกู้ลดต่ำลง

4. ความเสี่ยงจากธุรกิจที่ได้ลงทุนไว้ กรณีที่องค์กรธุรกิจซึ่งนักลงทุนได้ลงทุนไว้ต้องประสบกับปัญหาที่รุนแรงจนกระทบต่อนักลงทุน เช่น ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ตามเวลา หรือกรณีสถาบันการเงินไม่สามารถจ่ายคืนเงินฝากให้แก่ผู้ฝากได้เต็มจำนวนและตามกำหนด

5. ความเสี่ยงจากความเปลี่ยนแปลงในสถานะแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อผลตอบแทน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ เช่น ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

จากเนื้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า ตราสารแต่ละประเภทมีความเสี่ยงและผลตอบแทนแตกต่างกันไป ตราสารที่มีความเสี่ยงต่ำ ผลตอบแทนก็จะต่ำ ตราสารที่มีความเสี่ยงสูง ผลตอบแทนก็จะสูง ซึ่งความเสี่ยงเหล่านี้สามารถจัดการได้โดยการกระจายเงินลงทุนไปไว้ในเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ทั้งระยะสั้นระยะยาว โดยตัวแปรในกรอบแนวคิด อันได้แก่ ตัวแปรด้านผลตอบแทน ด้านการมีสภาพคล่อง ด้านความเสี่ยง ด้านเป้าหมายการออม และด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยแต่ละตัวแปรนั้นจะเป็นตัวกำหนดหรือบ่งชี้ถึงการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมว่า ควรเลือกออมหรือลงทุนในตราสารประเภทใดที่มีความเหมาะสมที่สุด

ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการออม

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการออม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออมที่ได้มีการศึกษาไว้แล้วนั้น สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการออม ดังนี้

1. ศิริनुช อินละคร (2548: 129) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการออม ได้แก่

1.1 ผลตอบแทนที่ผู้ออมได้รับจากการออม หมายความว่า หากผลตอบแทนในการออมเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ก็จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้บุคคลมีการออมเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น เช่น ในภาวะที่รัฐบาลกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำทุกประเภทลง ทั้งยังเก็บดอกเบี้ยเงินฝากอีก จึงทำให้ระดับเงินออมของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงเป็นอย่างมาก

1.2 มูลค่าของอำนาจซื้อของเงินในปัจจุบัน ผู้ออมจะตัดสินใจออมมากขึ้นภายหลังจากการพิจารณาถึงอำนาจซื้อของเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าจะมีความแตกต่างจากมูลค่าของเงินในอนาคต หมายความว่าจำนวนเงิน 1 บาทซื้อสินค้าและบริการได้ในจำนวนใกล้เคียงหรือเท่ากับการใช้เงิน 1 บาท ซื้อสินค้าหรือบริการในอีก 2-3 ปีข้างหน้าหรือมากกว่านั้น ในทางตรงกันข้ามหากเก็บเงินออมไว้โดยไม่ยอมซื้อสินค้าขณะนี้ อาจจะสูญเสียความพอใจที่ควรได้รับการซื้อสินค้าในปัจจุบันมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการออม ทั้งยังเสียเวลาคอยที่จะซื้อสินค้าในอนาคตที่อาจมีราคาสูงมากกว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับอีกด้วย หากพอใจที่จะซื้อสินค้าในวันนี้มากกว่าการหวังผลตอบแทนที่จะได้รับเพิ่มขึ้นในอนาคต ก็จะมีการออมลดลง

1.3 รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ ผู้ที่มีรายได้คงที่แน่นอนเป็นประจำทุกเดือนในจำนวนที่ไม่สูงมากนักเช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนระดับต่ำ จำนวนเงินออมที่กันไว้อาจเป็นเพียงจำนวนน้อยตามอัตราส่วนของรายได้ที่มีอยู่ ซึ่งต่างจากจำนวนเงินออมของผู้บริหารระดับสูง หรือนักการเมืองที่จะมีเงินเหลือออมได้มากกว่า นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงรายได้เนื่องจากการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายงานการถูกปลดออกจากตำแหน่งหน้าที่การงานที่มีผลต่อระดับการออมเช่นกัน ก็อาจทำให้มีการออมเพิ่มมากขึ้นหรือลดลงไปจากระดับเดิมได้ ดังนั้นในระหว่างที่ท่านมีรายได้มากกว่าปกติ หรือในขณะที่ท่านมีความสามารถหารายได้ได้อยู่ จึงควรจะมีการออมไว้เพื่อป้องกันปัญหาทางการเงินอันอาจเกิดขึ้นได้ดังกล่าวแล้ว

1.4 ความแน่นอนของจำนวนรายได้ในอนาคตหลังการเกษียณอายุ หากผู้มีรายได้ทุกคนทราบได้แน่นอนว่า เมื่อใดก็ตามที่ท่านไม่มีความสามารถหารายได้ได้อีกต่อไป ท่านจะไม่มีปัญหาทางการเงินเกิดขึ้น หรือถ้ามีก็ไม่ใช่ปัญหาที่รุนแรงมากนัก เนื่องจากหน่วยงานที่ท่านเคยทำงานอยู่มีนโยบายช่วยเหลือท่านในวัยชรหลังเกษียณอายุ หรือภายหลังออกจากงานก่อนกำหนด เช่น นโยบายการให้บำนาญ บำเหน็จ เงินชดเชย เป็นต้น ดังนั้นผู้ออมอาจมีการออมลดลงเพื่อกันเงินไว้ใช้จ่ายมากขึ้นโดยไม่ทำให้จำนวนเงินรวมในอนาคตกระทบกระเทือนแต่ประการใด เงินออมควรเก็บรักษาอย่างไรจึงจะปลอดภัย การเก็บเงินไว้กับตนเองย่อมไม่ปลอดภัยและเป็นการสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับ ดังนั้นเงินออมควรเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยและมีรายได้ด้วย โดยการฝากสถาบันการเงินบางแห่งไว้ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน สหกรณ์ออมทรัพย์ หรืออาจเก็บออมในรูปของการซื้อหลักทรัพย์หรือตราสารฯ ที่มีความมั่นคง ก่อให้เกิดรายได้และสามารถ เปลี่ยนมาเป็นเงินสดได้ง่ายมาถือไว้ เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน พันธบัตรออมทรัพย์ต่างๆ ตัวสัญญาของบริษัทเงินทุนที่มั่นคง การซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวม หรือซื้อหุ้นบริษัทที่มั่นคงถือไว้ ฯลฯ

2. การเงิน วิทยาลัย (2545:11-12) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมสามารถแบ่งออกได้

2 ปัจจัย ดังนี้

2.1 ปัจจัยในทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

2.1.1 รายได้ รายได้กำหนดการออม มีหลายรูปแบบ เช่น

2.1.1.1 ระดับรายได้ หมายถึง ขนาดหรือปริมาณของรายได้ที่มีผลกระทบต่อการออมในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ การออมจะเพิ่มขึ้นเมื่อระดับของรายได้ต่อไปนี้เพิ่มขึ้น

2.1.1.1.1 รายได้ระยะสั้น หรือรายได้ในปัจจุบัน เกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกับการออม

2.1.1.1.2 รายได้ระยะยาว อาจอยู่ในรูปรายได้ตลอดอายุขัย รายได้ เปรียบเทียบกับกลุ่มในสังคม รายได้ในอดีต รายได้ถาวร รายได้ที่เป็นตัวเงิน รายได้ชั่วคราว และรายได้ซึ่งสามารถใช้จ่ายได้จริงหลังจากหักภาษีแล้ว

2.1.1.2 รายได้ต่อหน่วย ได้แก่ รายได้สุทธิที่แท้จริงต่อหัว รายได้นี้มีผลต่อการออมในทิศทางเดียวกันเช่นกัน

2.1.1.3 แหล่งรายได้ คือ รายได้เป็นค่าจ้าง เงินเดือน กำไร และผลตอบแทนจากทรัพย์สิน ซึ่งจะกำหนดการออมในทิศทางที่แปรเปลี่ยนไปตามรายได้ดังกล่าว

2.1.2 ลักษณะการกระจายรายได้ในกลุ่มชน มีผลต่อการออม กล่าวคือ ผู้มีรายได้สูงย่อมมีการออมสูง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการกระจายรายได้ ก็ย่อมจะมีการออมเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของการกระจายรายได้

2.1.3 อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน ตัวแปรที่มีผลต่อการออม โดยเฉพาะการออมในสถาบันการเงินต่างๆ พบว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมจะเพิ่มขึ้น ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยหลายประเภทจะเป็นตัวแปรในการกำหนดการออมในสถาบันการเงิน เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยของตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทเงินทุน ส่วนอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ก็มีอิทธิพลต่อการออมในลักษณะที่คล้ายคลึงกับอัตราดอกเบี้ย นั่นคือ เมื่ออัตราผลตอบแทน เช่น อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล อัตราผลตอบแทนจากหุ้นประเภทต่างๆ สูงขึ้น การออมทรัพย์ดังกล่าวจะเพิ่มขึ้น

2.1.4 ภาษี มีอิทธิพลต่อการออม เพราะภาษีที่เพิ่มขึ้น รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงของประชาชนจะลดน้อยลง การออมจึงลดลงตามไปด้วย และภาษีที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการออมก็คือ ภาษีทางตรง และภาษีดอกเบี้ยและเงินปันผล

2.2 ปัจจัยทางสังคม มีอิทธิพลต่อการออมไม่น้อยไปกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการออมของครัวเรือนนั้น มีปัจจัยในทางสังคมเป็นตัวแปรที่กำหนดตัวหนึ่ง โดยปัจจัยทางสังคมที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการออม คือ

2.2.1 จำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัว เป็นตัวกำหนดว่าครัวเรือนจะออมได้หรือไม่ ถ้าจำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัวสูง โอกาสที่จะออมก็จะเป็นไปได้มากกว่าครอบครัวที่มีจำนวนผู้มีเงินได้น้อย

2.2.2 เป้าหมายการออม ผู้ออมที่มีเป้าหมายในการออมมักจะมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณการออมสูงกว่าผู้ที่ไม่มีความหมายการออม

2.2.3 อายุ มีอิทธิพลต่อการออมตามทฤษฎีการบริโภคตามช่วงอายุขัย นั่นคือ ผู้มีอายุในวัยกลางคน จะมีการออมสูงกว่าวัยต้นและวัยปลายของชีวิต

2.2.4 การศึกษา มีผลต่อการออม โดยทั่วไปผู้มีการศึกษาสูงจะออมมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อยกว่า อาจเนื่องจากผู้มีการศึกษาสูงมักมีรายได้สูงกว่า หรือเข้าใจในความสำคัญของการออมมากกว่า

2.2.5 ขนาดของครัวเรือน มีผลต่อการออม โดยครัวเรือนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนสมาชิกในอยู่ในความดูแลมาก การออมจะน้อยลง

2.2.6 การโฆษณาและสิ่งจูงใจ ส่งผลให้ผู้ออมตื่นตัว และมีความต้องการที่จะออมมากขึ้นตามแรงโฆษณาและสิ่งจูงใจ

จากเนื้อความดังกล่าว พอสรุปได้ความว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคมเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน โดยตัวแปรเหล่านั้นเมื่อพิจารณาแล้วจะสอดคล้องกับตัวแปรในกรอบแนวคิด คือ ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ ขนาดครัวเรือน อายุ การศึกษา และตัวแปรปัจจัยประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ได้แก่ ผลตอบแทน เป้าหมายการออม และการโฆษณาและสิ่งจูงใจ

รูปแบบการออมในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

กิตติพล คำสุข และอภิสิทธิ์ ตระกูลไพโรจน์ (2552: 1-10) กล่าวว่า ในปัจจุบันปัญหาต่างๆ เริ่มรุมเร้าเข้ามาที่ประเทศไทย หนึ่งในปัญหาสำคัญที่จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัวเรานั้นคงหนีไม่พ้น ปัญหาเรื่องเงินเฟ้อ เงินเฟ้อเกิดได้หลายสาเหตุ แต่สาเหตุหลักในนั้นน่าจะมาจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย เมื่ออัตราเงินเฟ้อสูง การเก็บเงินไว้กับตัวนั้น เท่ากับว่าค่าเงินลดค่าลงไปเรื่อยๆ หลายคนจึงพยายามหาทางป้องกันการเสื่อมค่าของเงิน โดยนำเงินไปออมหรือไปลงทุน ซึ่งเป็นหนทางที่น่าสนใจในเวลานี้ โดยรูปแบบการออมและการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำและไม่ซับซ้อน และเป็นทางเลือกที่เหมาะสมต่อการออมและการลงทุนในปัจจุบัน ดังนี้

1. บัญชีออมทรัพย์

ลักษณะโดยทั่วไป เป็นการออมเงินที่คนทั่วไปรู้จักกันดี มีสภาพคล่อง สามารถเบิกถอนได้สะดวก หากมีบัตร ATM จะสามารถเบิกถอนได้ตลอดเวลา ตามตู้ ATM ทั่วไป นอกจากนี้ ยังมี บัตรเดบิต ซึ่งสามารถใช้รูดซื้อสินค้า ตามห้างสรรพสินค้า และตามร้านค้าที่รับบัตรเดบิต

ผลตอบแทน ในวงเงินที่ไม่เกิน 3 ล้านบาท ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยให้อัตราดอกเบี้ยอยู่ระหว่าง 0.25-3.0% ขึ้นอยู่กับแต่ละธนาคาร แต่โดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 0.75% ต่อปี

ตารางที่ 1 แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

ธนาคาร	ออมทรัพย์	ประจำ			
		3 เดือน	6 เดือน	12 เดือน	24 เดือน
ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ					
กรุงเทพ	0.5000	0.7500	0.7500 - 1.0000	0.7500 - 1.0000	1.2500
กรุงไทย	0.5000	0.7500	1.0000	1.0000	1.5000
กสิกรไทย	0.5000	0.6500	0.6500	0.6500 - 1.0000	1.5000
ไทยพาณิชย์	0.5000	0.6500 - 0.8500	0.6500 - 0.8500	0.6500 - 1.0000	1.5000
กรุงศรีอยุธยา	0.5000	0.7500	0.7500	1.0000	1.5000
ทหารไทย	0.5000 - 0.7500	0.7500	0.7500 - 0.8750	1.0000 - 1.2500	1.5000 - 1.7500
นครหลวงไทย	0.5000 - 0.7500	0.7500	1.0000	1.2500	1.7500
ยูโอบี	0.5000	0.7500	0.7500	0.8500 - 1.0000	1.2500
ซีไอเอ็มบี ไทย	0.2500 - 0.6500	0.7500	1.0000	1.0000	1.2500
สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด(ไทย)	- - 1.2500	0.5000	0.5000	0.7500	1.2500
ธนชาต	0.5000 - 0.7500	0.8500	1.0000	1.2500	2.0000
ทีสไอ	0.7500 - 1.2500	1.0000	1.2500	1.2500	1.7500
เมกะ สากลพาณิชย์	0.2000	0.6250	0.7500	0.9000	-
เกียรตินาคิน	0.7500	0.7500 - 0.8750	1.1500 - 1.2500	1.5000 - 1.6000	2.5000 - 2.7500
แลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย	0.5000 - 1.1250	1.2500	1.4000	1.5000	2.5000
สินเอเชีย	0.5000 - 1.2500	1.0000	1.0000	1.2500	1.7500
ไทยเครดิตเพื่อรายย่อย	0.7500	0.7500	1.1500	1.2500	1.7500 - 2.0000
เอไอจี เพื่อรายย่อย	0.5000	0.7500	0.7500	-	-
ต่ำสุด - สูงสุดของ ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ	0.2000 - 1.2500	0.5000 - 1.2500	0.5000 - 1.4000	0.6500 - 1.6000	1.2500 - 2.7500

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.bot.or.th>

ความเสี่ยงของเงินลงทุน ในอดีตความปลอดภัยของเงินค่อนข้างสูง เพราะแม้ว่าธนาคารจะล้มละลาย แต่เงินฝากของเราก็จะไม่หายไปด้วย แต่ในปัจจุบันนี้ ธนาคารจะคุ้มครองเงินฝากไม่เต็มจำนวน ตาม พ.ร.บ.สถาบันคุ้มครองเงินฝาก (พระราชบัญญัติ สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ.2551) ซึ่งเมื่อประกาศใช้นั้น จะมีผลให้

ปีที่ 1 ธนาคารจะคุ้มครองเงินฝากเต็มจำนวน

ปีที่ 2 ลดลงเหลือคุ้มครอง 100 ล้านบาท

ปีที่ 3 ลดลงเหลือคุ้มครอง 50 ล้านบาท

ปีที่ 4 ลดลงเหลือคุ้มครอง 10 ล้านบาท

ปีที่ 5 ลดลงเหลือคุ้มครอง 1 ล้านบาท

ข้อดี สภาพคล่องสูง สามารถเบิกถอนได้ตลอดเวลา ตามตู้ ATM ที่มีอยู่มากมายในปัจจุบัน และถ้ามีบัตรเดบิต สามารถรูดซื้อสินค้าได้ไม่เกณวงเงินฝาก

ข้อเสีย อัตราผลตอบแทน ไม่สามารถสู้กับอัตราเงินเฟ้อที่สูงในปัจจุบันได้ ธนาคารให้ผลตอบแทนที่ 0.25-3.00 % แต่อัตราเงินเฟ้อปัจจุบันอยู่ที่ 6.4 % และมีความเสี่ยงในด้านที่ธนาคารมีสิทธิล้มละลาย และธนาคารจะประกันเงินฝากเพียง 1 ล้านบาทในอนาคต

2. บัญชีเงินฝากประจำ

ลักษณะโดยทั่วไป เป็นบัญชีที่มีสภาพคล่องต่ำกว่าเงินฝากออมทรัพย์ คนส่วนใหญ่จะนำเงินที่คาดว่าจะไม่ได้ใช้ในอนาคตอันใกล้มาฝากในบัญชีประเภทนี้ เพราะให้ผลตอบแทนสูงกว่าบัญชีออมทรัพย์ ระยะเวลาในการฝากมีหลายระยะเวลา ตั้งแต่ 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และ 24 เดือน ซึ่งถ้าระยะเวลานั้นยาวเท่าไร อัตราดอกเบี้ยที่ได้ก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย

ผลตอบแทน มีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างแต่ละธนาคาร (ตัวอย่างอัตราดอกเบี้ยของแต่ละธนาคารในประเทศไทย)

ความเสี่ยงของเงินลงทุน เหมือนกับบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารจะรับประกันเงินฝากที่ไม่เกิน 1 ล้านบาท ต่อ 1 คน ต่อ 1 ธนาคาร

ข้อดี ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ สำหรับผู้ที่มีบัญชีเงินฝากประจำสามารถนำไปค้าประกันได้อีกด้วย

ข้อเสีย มีสภาพคล่องต่ำมาก ต้องฝากเงินไว้ตามที่ธนาคารกำหนด ถึงจะได้อัตราดอกเบี้ยนั้นๆ หากมีการเบิก-ถอน ออกมาก่อนครบที่จะกำหนด จะได้อัตราดอกเบี้ยเท่ากับบัญชีออมทรัพย์

3. บัญชีเงินฝากระยะยาว ระดับปริญญาตรี

ลักษณะโดยทั่วไป บัญชีประเภทนี้ จะเกิดขึ้นเมื่อธนาคารต้องการระดมเงินฝาก โดยจะได้ผลตอบแทนที่ค่อนข้างสูง มีหลายระยะเวลาฝาก ไม่ว่าจะเป็น 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน หรือ 24 เดือน ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าธนาคารต้องการระดมเงินฝากมากเท่าไร

ผลตอบแทน ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการของธนาคาร

ความเสี่ยงของเงินลงทุน เหมือนกับบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ เพราะธนาคารจะรับประกันเงินฝากเพียงไม่เกิน 1 ล้านบาท ต่อ 1 คน ต่อ 1 ธนาคาร

ข้อดี ให้ผลตอบแทนค่อนข้างสูง ยิ่งถ้าธนาคารต้องการระดมเงินมาก ผลตอบแทนที่ได้สูงกว่าเงินฝากประจำ ควรเลือกให้เหมาะกับสภาพคล่องทางการเงิน และความต้องการผลตอบแทน

ข้อเสีย มีสภาพคล่องต่ำ ต้องฝากเงินให้ครบกับจำนวนระยะเวลาที่กำหนดในตอนแรก อีกทั้งธนาคารจะมี Package ออกมาใหม่เรื่อยๆ หาก Package ที่ออกมาทีหลัง หลังจากที่เราลงทุนไปแล้วให้ผลตอบแทนสูงกว่า ก็จะทำให้เราเสียโอกาสอื่นๆไปได้

4. พันธบัตรรัฐบาล

ลักษณะโดยทั่วไป เป็นตราสารที่ออกโดยภาครัฐ มีจุดประสงค์ที่แตกต่างกันไป เช่น การช่วยเหลือประชาชนเรื่องการออม เพื่อนำมาช่วยการขาดดุลงบประมาณ

ผลตอบแทน ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยตามท้องตลาด และวัตถุประสงค์ของการออก พันธบัตรรัฐบาล ซึ่งจะประกาศทุกครั้งก่อนการออกพันธบัตรรัฐบาลในแต่ละครั้ง

ความเสี่ยงของเงินลงทุน แทบจะไม่มีความเสี่ยงเลย เพราะรัฐบาลเป็นผู้ออก มันคงกว่าการออมเงินของธนาคาร เพราะว่า รัฐบาลไม่มีวันล้มละลายเหมือนธนาคาร จึงมั่นใจได้เงินทุกบาท ทุกสตางค์จะได้คืนครบอย่างแน่นอน

ข้อดี มีความมั่นคงสูง และได้ผลตอบแทนที่แน่นอน จะได้ผลตอบแทนแบบเต็มจำนวน ไม่มีการหักค่าบริหารจัดการกองทุนในกรณีที่ซื้อผ่านกองทุน

ข้อเสีย ถึงแม้จะมีความมั่นคงสูง แต่ก็ไม่สามารถชนะอัตราเงินเฟ้อในปัจจุบันได้ แต่ก็แตกต่างไม่มากนัก และหากช่วงจังหวะที่ซื้อเป็นช่วงที่อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อมีการออกพันธบัตรมาใหม่ ก็อาจทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าได้

5. กองทุนรวมตลาดเงิน

ลักษณะโดยทั่วไป มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Money Market Fund (MMF) ซึ่งตอนนี้ กองทุนรวมตลาดเงินนั้น กำลังเป็นที่นิยม เพราะว่ากองทุนประเภทนี้มีสภาพคล่องสูง ได้เงินเร็ว คือส่วนใหญ่จะได้เงินหลังจากการขายหน่วยลงทุนเพียง 1 วัน คนส่วนใหญ่จึงหันมาลงทุนในกองทุนประเภทนี้กันมากขึ้น เพราะมีสภาพคล่องสูงเหมือนบัญชีออมทรัพย์ แต่ได้ผลตอบแทนเทียบเท่าบัญชีเงินฝากประจำ

ผลตอบแทน ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดเป็นสำคัญ โดยหากเทียบกับผลการดำเนินงาน 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี ย้อนหลังโดยเฉลี่ย พบว่าให้อัตราผลตอบแทน 2.76% 2.70% และ 2.70% ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (หลังหักภาษี) ประมาณ 0.21-0.74%

ความเสี่ยงของเงินลงทุน มีความมั่นคงสูง เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในตราสารหนี้ของรัฐบาล เช่น พันธบัตรระยะสั้น และตราสารหนี้เอกชนที่มีความมั่นคงในระดับสูงเท่านั้น ซึ่งในปกติแล้ว กองทุนประเภทนี้จะมีระยะเวลาในการชำระตราสารหนี้ไม่เกิน 1 ปี แต่ในปัจจุบันหลายๆ กองทุน ก็มีระยะเวลาการชำระหนี้ของตราสารอยู่ที่ 3-6 เดือน ซึ่งทำให้การขึ้นลงของอัตรา

ดอกเบี้ยยในท้องตลาดไม่กระทบต่อผลการดำเนินงานมากนัก เพราะตราสารที่ให้ผลตอบแทนต่ำกว่า กำลังจะหมดไป ทำให้เราเอาเงินไปลงทุนในซื้อตราสารที่ให้ผลตอบแทนสูงได้รวดเร็ว

ข้อดี ผลตอบแทนใกล้เคียงกับเงินฝากประจำ แต่มีสภาพคล่องสูงคล้ายกับเงินฝากออมทรัพย์ และผลตอบแทนที่ได้ไม่ต้องเสียภาษีอีกด้วย

ข้อเสีย ให้ผลตอบแทนสูง แต่ก็ยังต่ำกว่าเงินเพื่อ

6. กองทุนรวมตราสารหนี้

ลักษณะโดยทั่วไป เป็นกองทุนที่จะลงทุนในกลุ่มของตราสารหนี้ หรือที่รู้จักกันดีว่า หุ้นกู้ ไม่ว่าจะเป็นออกโดยภาครัฐ ภาคเอกชน โดยทั้งนี้การลงทุนจะขึ้นอยู่กับนโยบายของกองทุนว่าจะ เน้นไปที่ด้านใด ถ้าเน้นไปทางผลตอบแทน ก็จะลงทุนในภาคเอกชนเป็นหลัก แต่ถ้าเน้นไปที่ความ ปลอดภัยก็จะเน้นไปที่กลุ่มของพันธบัตรรัฐบาล กองทุนรวมตราสารหนี้ นั้น จะแตกต่างจากกองทุนรวม ตลาดเงินตรงที่ระยะเวลา คือกองทุนรวมตราสารหนี้ อายุของตราสารนั้นจะยาวกว่า แน่นอนว่าก็ ต้องให้ผลตอบแทนที่มากกว่าด้วย แต่ก็มีอัตราความเสี่ยงที่จะขาดทุน มากกว่ากองทุนรวมตลาดเงิน เช่นกัน

ผลตอบแทน โดยกองทุนรวมประเภทนี้จะเหมาะกับนักลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้น้อย ทั้งนี้ก็เพราะธรรมชาติของตราสารหนี้ที่กองทุนรวมลงทุนนั้นมักให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ย ที่มีความสม่ำเสมอ นอกจากนี้ แม้ว่าราคาของตราสารหนี้เองอาจจะมีผันผวนขึ้นลงได้ตาม สภาพตลาด แต่ผลตอบแทนโดยเฉลี่ยที่กองทุนรวมได้รับจากการลงทุนในตราสารหนี้เหล่านี้ยัง ผันผวนไม่มาก

ความเสี่ยงของเงินลงทุน ขึ้นอยู่กับว่ากองทุนที่ลงทุนไปนั้น จะไปลงทุนในกลุ่มไหน ถ้าเป็นกลุ่มของพันธบัตรรัฐบาล มีอัตราเสี่ยงน้อย แต่ถ้าเป็นภาคเอกชนก็จะมีอัตราเสี่ยงมาก

ข้อดี ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่ากองทุนประเภทอื่นๆ ในอดีตนั้นพบว่า กองทุนประเภทนี้ มีผลตอบแทนที่ใกล้เคียงกับอัตราเงินเฟ้อ

ข้อเสีย ถ้าเป็นในช่วงที่อัตราดอกเบี้ย มีแนวโน้มที่จะขึ้นเรื่อยๆ จนสูงกว่าที่ระบุไว้ใน หุ้นกู้ จะทำให้ราคาหุ้นกู้ที่ซื้อขายปรับตัวลดลง หากขายจะทำให้ขาดทุนทันที จึงต้องถือไปจนครบ ระยะเวลาของหุ้นกู้ ซึ่งทำให้เสียโอกาสในการนำเงินไปลงทุนในรูปแบบอื่นได้

7. กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์

ลักษณะโดยทั่วไป กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ เป็นกองทุนที่ได้รับความสนใจจากนัก ลงทุนในขณะนี้ โดยกองทุนประเภทดังกล่าวเป็นกองทุนที่ระดมทุนไปซื้อหรือเช่าอสังหาริมทรัพย์ แล้วนำมาบริหาร โดยได้ผลตอบแทนที่สม่ำเสมอจากค่าเช่าและเงินปันผล กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

7.1 กองทุนที่ลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Free Hold) คือกองทุนประเภทนี้จะซื้ออสังหาริมทรัพย์นั้นๆ มา ซึ่งกองทุนประเภทนี้จะไม่มีวันหมดอายุ หากไม่มีการขายอสังหาริมทรัพย์นั้นออกไป

7.2 กองทุนที่ลงทุนในสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ (lease hold) ซึ่งแตกต่างจาก Free hold ตรงที่ lease hold จะเป็นแค่การซื้อสิทธิในการเช่า ซึ่งไม่ได้เป็นเจ้าของ เมื่อครบกำหนด ก็ต้องคืนสิทธินั้นไป โดย lease hold นั้น จะซื้อสิทธิในการเช่าโดยกำหนดจำนวนระยะเวลา และก็จะนำอสังหาริมทรัพย์ที่เช่าได้นั้น ไปปล่อยให้รายอื่นเช่าต่ออีกที โดยผลตอบแทนที่ได้จะมาจากกำไรผลปีต่อปี กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์นั้น ยังมีความแตกต่างกันในประเภทของสินทรัพย์อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็น ที่ดิน โรงงาน หรือที่อยู่อาศัย ซึ่งแต่ละประเภทก็จะมีค่าเช่าที่แตกต่างกันไป โดยกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ที่ดิน จะมีนโยบายขยายกองทุนไปเรื่อยๆ ซึ่งจะทำให้ผลตอบแทนที่ได้นั้นดีขึ้นด้วย

ผลตอบแทน ขึ้นอยู่กับว่า กองทุนที่ลงทุนนั้นไปลงทุนในอสังหาริมทรัพย์แบบไหน และมีทำเลการบริหารงานดีแค่ไหน ในปัจจุบันนี้ กองทุนประเภทนี้ จะให้ผลตอบแทนเฉพาะค่าเช่าอยู่ที่ 5-8% ถ้าเป็นที่ดิน ก็อาจจะเพิ่มตามอัตราเงินเฟ้อ ยิ่งถ้าเป็นในกรณีของ free hold จะให้ผลตอบแทนที่มากกว่า lease hold โดยอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยย้อนหลังของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี อยู่ที่ระดับ 2.72% 4.96% และ 12.52% ตามลำดับ

ความเสี่ยงของเงินลงทุนใน free hold มีความเสี่ยงต่ำ เพราะถึงอย่างไรก็ยังมีทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์รองรับอยู่ในส่วนของ lease hold จะมีความเสี่ยงสูงขึ้นมา เพราะว่า จะมีเวลากำหนดในการนำอสังหาริมทรัพย์ไปใช้ประโยชน์

ข้อดี ให้ผลตอบแทนที่ชนะเงินเฟ้อค่อนข้างแน่ ในกรณีของ free hold นอกจากราคาที่ดินจะเพิ่มตามอัตราเงินเฟ้อแล้ว ยังได้ผลตอบแทนจากการให้เช่าอีกด้วย ส่วนของ lease hold นั้น แม้ว่าจะไม่ได้ประโยชน์จากการที่ราคาที่ดินเพิ่ม แต่ก็จะได้ประโยชน์จากการนำมาให้เช่าต่อสำหรับกองทุนประเภทนี้ เป็นกองทุนที่ซื้อมาแล้วเก็บได้ในระยะยาว ไม่ต้องดูแลมาก

ข้อเสีย ควรศึกษาให้ดี และแยกให้ออกว่า กองทุนประเภทนั้นๆ เป็น free hold หรือ lease hold เพราะ 2 อย่างนี้แตกต่างกันมาก และหลายๆกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นกองทุนปิด คือต้องทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น ทำให้การซื้อขายไม่สะดวกเท่าที่ควร

8. ทองคำ

ลักษณะโดยทั่วไป จะมีลักษณะการลงทุน 2 แบบคือ ซื้อทองคำมาลงทุนไว้เอง เหมาะสำหรับคนที่มีความรู้ทางการเงิน และสามารถลงทุนในกองทุนทองคำได้ สำหรับผู้ที่มีเงินไม่มากนัก โดยการลงทุนทั้ง 2 แบบนี้ สิ่งที่ต้องพึงระลึกถึงเสมอคือ

8.1 ราคาทองคำในตลาดโลก โดยจะดูจากอัตราเงินเฟ้อ การอ่อนตัวของค่าเงิน US Dollars สงคราม การเก็งกำไร เมื่อมีเหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้น ราคาทองคำในตลาดโลกมักจะราคาสูงขึ้น

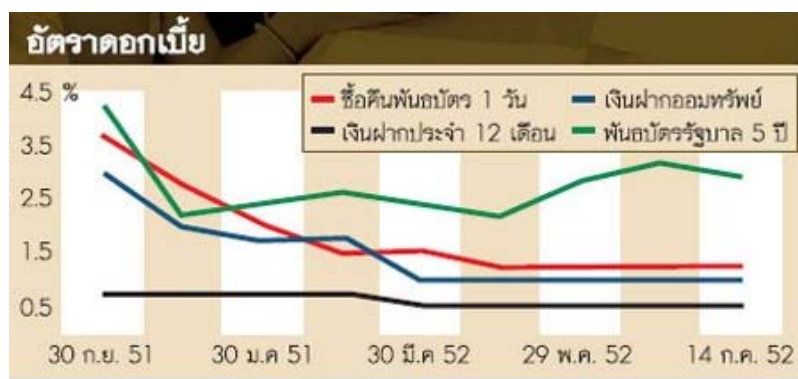
8.2 ค่าเงินบาท เมื่อเปรียบเทียบกับ สกุลเงิน US เช่น ถ้าเงินบาทแข็ง แม้ราคาทองคำในตลาดโลกเพิ่มขึ้น แต่ราคาทองคำในประเทศไทย อาจจะไม่เพิ่มขึ้นเลยก็เป็นได้

ผลตอบแทน ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับช่วง บางช่วงอาจขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่บางช่วงอาจจะขึ้นทีละน้อยๆ หรือบางช่วงอาจจะขาดทุนแต่ในระยะยาวนั้น น่าจะให้ผลตอบแทนการลงทุนที่ชนะอัตราเงินเฟ้อได้ แต่ถ้าเป็นการลงทุนในกองทุนทองคำนั้น จากอดีตพบว่า กองทุนทองคำให้อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยย้อนหลัง 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี อยู่ในระดับ -3.43% -9.30% และ 17.87% ตามลำดับ ทั้งนี้แม้ว่าในระยะสั้นอัตราผลตอบแทนย้อนหลังจะติดลบเนื่องจากราคาทองคำปรับลดลงมา แต่คาดการณ์ได้ว่าในระยะยาวการลงทุนในกองทุนรวมประเภทนี้น่าจะให้ผลตอบแทนในระดับสูงขึ้นไปตามราคาทองคำที่คาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้นในระยะยาวเมื่อพิจารณาปัจจัยพื้นฐาน โดยอุปสงค์ในทองคำยังคงมีมากกว่าอุปทานของทองคำที่มีอยู่ในตลาดโลก

ความเสี่ยงของเงินลงทุน ขึ้นอยู่กับช่วงการลงทุน หากทยอยซื้อสะสมไปเรื่อยๆ ก็จะสามารถลดอัตราเสี่ยงลงได้

ข้อดี ในระยะยาวอาจให้ผลตอบแทนสูงกว่าเงินเฟ้อได้ หากลงทุนในจังหวะและระยะเวลาที่เหมาะสม

ข้อเสีย ภาวะเงินบาทแข็งค่าขึ้นค่าเงินบาท และต้องดูทั้งราคาทองคำ และค่าเงินบาทควบคู่กันไปด้วยถ้าเป็นการลงทุนในทองคำแท่งนั้น ในการเก็บรักษา อาจ会有ความเสี่ยงจากการ ถูกขโมย หรือถูกโจรกรรม จึงต้องมีค่าการดูแลรักษาเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนการออมที่น่าสนใจ

ตารางที่ 2 แสดงอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของทางเลือกการออมแต่ละประเภท

ทางเลือกการออม	อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย
พันธบัตรออมทรัพย์ไทยเข้มแข็ง อายุ 5 ปี	4%
หุ้นกู้เอกชน	ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและอันดับความน่าเชื่อถือ ตัวอย่าง หุ้นกู้อายุ 3-15 ปี อันดับความน่าเชื่อถือ AAA (thai) โดย Fitch Ratings เสนอที่ 3.2 – 5.2%
เงินฝากประจำพิเศษ 18 – 24 เดือน ของ ธนาคารพาณิชย์ไทย	1.25 – 3.30% (ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและเงื่อนไขอื่นๆ)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.bot.or.th>

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากเนื้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันค่อนข้างผันผวนมาก จึงควรศึกษาถึงรูปแบบการออมที่เหมาะสม ซึ่งมีอยู่หลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทต่างก็มีผลตอบแทน เงื่อนไข และความเสี่ยง ที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงควรศึกษาข้อมูลก่อนการออมและการลงทุนทุกครั้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข., 2552) ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคต” โดยเก็บ

ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกบข.ทั้ง 12 ประเภท ใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกจำนวน 2,961 ราย ที่มีสมมติฐานกลุ่มประชากรต่างรุ่น 3 กลุ่มที่มีภาวะแวดล้อมด้านโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจและสังคมต่างกัน วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต พฤติกรรมและทัศนคติ ด้านการใช้จ่าย การเก็บออม การวางแผนการเกษียณอายุ และความคาดหวังที่จะได้รับการเกื้อหนุนเมื่อเกษียณอายุ จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงส่วนใหญ่มีการวางแผนเรื่องการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากจะมีการวางแผนเรื่องการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวและเห็นว่าตนเองมีรายได้น้อย ต้องจัดสรรเงินไปใช้เรื่องอื่นๆ ที่สำคัญกว่า สำหรับเป้าหมายหลักของผู้ที่มีเงินออม คือ การออมเพื่อการศึกษาของบุตร รองลงมาคือ การออมเพื่อเกษียณอายุ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดจะพึ่งพาตนเองมากกว่าจะหวังพึ่งความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือลูกหลาน รวมทั้งผู้ตอบหญิงมักเลือกวิธีการลงทุนที่คิดว่าจะเสี่ยงน้อยกว่า เช่น การฝากประจำ การซื้อทองรูปพรรณ การทำประกันชีวิต และที่สำคัญกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นการเลือกเครื่องมือในการลงทุน ระยะเวลาที่เหมาะสม ระดับความเสี่ยง เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.: 2551) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการออมของกลุ่มผู้มีงานทำ” โดยทำการสอบถามผู้มีงานทำทั่วประเทศประมาณ 2,028 ตัวอย่าง เมื่อให้ผู้มีงานทำประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการออม พบว่าผู้มีงานทำร้อยละ 60.7 ออมเงินได้ และร้อยละ 39.3 เป็นผู้มีปัญหาด้านการออมที่ไม่สามารถออมได้ โดยที่ร้อยละ 26.4 เป็นผู้ที่ไม่สามารถออมเงินได้ ใช้จ่ายหมดพอดี และร้อยละ 9 เป็นผู้ที่ไม่สามารถออมเงินได้ และยังคงกู้ยืมเงินเพิ่ม อีกทั้งยังพบว่า มีผู้มีงานทำประมาณร้อยละ 3 ที่มีความสามารถในการออมได้แต่ไม่เก็บออม กลุ่มที่ไม่สามารถออมเงินได้นั้น สาเหตุหลักมาจากการใช้จ่ายเงินและระดับรายได้ที่ไม่สูงมากนัก ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถในการออมแต่ไม่ได้ออมมีอยู่ทั้งในกลุ่มที่รายได้สูงและรายได้ต่ำ และสาเหตุของการไม่ออมนั้นมาจากความต้องการซื้อสินค้าบริการใหม่ๆ อยู่เสมอ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ 2551) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมออมและการใช้จ่ายเงินของคนไทย การจัดสรรรายได้ของคนที่ไม่มียานยนต์” พบว่ามีการใช้จ่ายเฉลี่ย 70.6% เก็บออมเฉลี่ย 29.4% ใกล้เคียงกับสัดส่วนการออมในภาพรวมของประเทศ ขณะที่คนที่มีหนี้สินใช้จ่ายเฉลี่ย 67.1% เก็บออม 7.1% และใช้หนี้เฉลี่ย 25.8% หรือ 1 ใน 4

ของรายได้ ด้านมูลค่าการใช้จ่ายของคนไทย ผู้ตอบแบบสอบถามบอกว่า เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 80.7% สาเหตุเพราะราคาสินค้าแพงขึ้น ขณะที่ 18.7% บอกว่าเพราะรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนที่ใช้จ่ายน้อยลง เพราะนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วน 56.4% และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว 27.5% และรายได้ลดลง 14.7% สำหรับการใช้จ่ายเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาที่เพิ่มขึ้น ผลสำรวจพบว่า เป็นการซื้ออาหารและเครื่องใช้ที่ 61.7% และที่ลดการใช้จ่ายลงไปมากที่สุดคือ เสื้อผ้า รองเท้า และเครื่องแต่งกาย 35% รองลงมาคือ สินค้าฟุ่มเฟือย 23.9% ขณะที่การออมสะสมของคนไทย ในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.5% เท่าของเงินเดือน โดยประชาชน 99.9% บอกว่ามีเงินออม ไม่มีเงินออม 0.1% โดยภาคเหนือมีเงินออมมากที่สุด 12.37% อันดับ 2 กรุงเทพฯ และปริมณฑล 11.04% อันดับ 3 ภาคกลาง 8.63% อันดับ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7.74% และภาคใต้ 7.54% เมื่อแยกการออมเงินตามอาชีพพบว่า เจ้าของกิจการออมมากที่สุด 12.89% รองลงมา อาชีพรับจ้าง 12.09% และอันดับ 3 แม่บ้าน 10.07% เหตุผลการออมเนื่องจากเก็บไว้ใช้รักษาพยาบาลในยามฉุกเฉิน 30% เพื่อใช้ยามชราภาพ 27.7% และซื้อของตามที่ต้องการ 22.8% สถาบันที่ใช้ออมเงินอันดับ 1 คือ ธนาคารพาณิชย์ 44.2% รองลงมาเป็นธนาคารออมสิน 35.4% และอันดับ 3 ธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ 14.2% รูปแบบการออมยังพบว่ามีการถึง 19.6% ที่เก็บเงินสดไว้ที่บ้าน ฝากเงิน 20.6% ฝากประจำ 20.5% ซื้อประกันชีวิต 12.6%

วรากรณ์ กิตติบุตร (2549) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร” โดยได้ออกแบบสอบถามพนักงานธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 400 คน นำมาประมวลผลได้ผลการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การออม 3 ปัจจัย ได้แก่

ปัจจัยด้านรูปแบบการออมที่มีผลต่อการออม พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านรูปแบบการออมในตลาดเงิน สามารถฝาก/ถอน ได้ทุกวัน และชื่อเสียงหรือ ภาพลักษณ์ของสถาบันการเงิน

ปัจจัยด้านรูปแบบการออมในตลาดตราสารหนี้ ปัจจัยย่อยคือ ชื่อเสียง และความมั่นคง ของสถาบันที่ออกตราสาร และปัจจัยด้านรูปแบบการออมในตลาดทุน ปัจจัยย่อยคือ ส่วนต่างราคา หลักทรัพย์ที่ซื้อขาย ปัจจัยด้านความเสี่ยงที่มีผลต่อการออม พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านความเสี่ยงของการออมในตลาดเงินปัจจัยย่อย คือ ระยะเวลาในการออม

ปัจจัยด้านความเสี่ยงของการออมในตลาดตราสารหนี้ คือ ระยะเวลาในการออม ปัจจัย ด้านความเสี่ยงของการออมในตลาดทุน ปัจจัยย่อย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาวะตลาด ปัจจัย

ภายนอกที่มีผลต่อการออมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อยที่มีความสำคัญลำดับแรก คือ ภาวะเศรษฐกิจ

เสน่ห์ ชนะหาญ (2548) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเพื่อศึกษาถึงแนวโน้มการออมของพนักงาน บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” กรอบแนวความคิดอันสำคัญที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่เป็นพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและตัวแปรตามที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมพบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการออมคือ เมื่ออายุมากขึ้นจะมีการออมเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีวัฏจักรชีวิตของ Ando, Modigliani และ Brumberg โดยพนักงานธนาคารกสิกรไทยในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลควรมีการรณรงค์ให้มีการส่งเสริมการออมเพิ่มขึ้น โดยเน้นพนักงานของธนาคารเพศชายให้มากและควรมีรูปแบบการออมหลากหลายเพื่อเป็นการจูงใจให้พนักงานสนใจเรื่องการออม เช่น การออมในรูปแบบทรัพย์สินทางการเงินที่ธนาคารหรือสถาบันทางการเงินอื่นๆ เบี้ยประกันตามกรมธรรม์ประกันชีวิตและเงินให้กู้ยืม การลงทุนเพื่ออนาคต เป็นต้น

ธาดา ชำรงอนันต์สกุล (2548) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของประชาชนวัยกลางคน ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาภาคพิเศษ กรุงเทพมหานคร คณะพัฒนาสังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์” ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งเป็นหญิงมีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี เป็นข้าราชการรัฐวิสาหกิจมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท สำหรับการออมของประชาชนวัยกลางคนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ออมในรูปแบบของทรัพย์สินทางการเงินปัจจัยที่มีผลต่อการออมของประชาชนวัยกลางคน ได้แก่ อายุ รายได้ อาชีพ บุคคลที่จะต้องเลี้ยงดูภาระหนี้สิน สิ่งจูงใจให้เกิดการออม ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการออมของประชาชนวัยกลางคน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ค่านิยมในการบริโภคสินค้าแบบสุขสบายเกินความจำเป็น

ลลิตา อุไรรางกูล (2548) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การออมสำหรับการเกษียณอายุ ของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ต่อการออมของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในวัยเกษียณคือ ปัจจัยทางด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุส่วนมากยังประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพ เนื่องจากรายได้จากบุตรหลานไม่เพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีวิตตกโดยพบว่าอุปสรรคในการออมที่มาจากรายได้น้อยแล้วภาระทาง

ครอบครัวและภาระหนี้สิน พฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุวัยเกษียณไม่ได้คำนึงถึงอัตราเงินเพื่ออัตราผลตอบแทนหรืออัตราดอกเบี้ยในการตัดสินใจในการออมสำหรับการเกษียณอายุ ซึ่งความต้องการของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีการเรียงลำดับเป็นขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างพนักงานบริษัทเอกชนวางแผนการบริโภคและการออมระยะยาว โดยจะเริ่มมีการออมสำหรับการเกษียณอายุอยู่ระหว่างช่วง 36-55 ปี กลุ่มตัวอย่างพนักงานบริษัทเอกชนเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นแต่สัดส่วนการออมเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้กลับไม่เพิ่มขึ้นกลุ่มตัวอย่างพนักงานบริษัทเอกชนในแต่ละช่วงอายุมีการออมที่ใกล้เคียงกัน คือ แม้อายุจะเพิ่มมากขึ้นก็ไม่มีผลต่อปริมาณการออมสำหรับการเกษียณ สัดส่วนการออมทั้งในปัจจุบันและการออมสำหรับการเกษียณอายุเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันเมื่อเทียบกับรายได้ ไม่ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีรายได้ในช่วงใดก็ตาม ประชากรที่อยู่ลำพังจะมีการอมน้อยกว่าครอบครัวที่มีสมาชิก 2 - 5 คนและเมื่อครอบครัวที่มีสมาชิกจำนวนมากขึ้นจะมีอัตราส่วนการออมต่อรายได้ลดลง

ธิดารัตน์ สงวนศักดิ์ (2545) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้ประจำ ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่” พบว่าเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันในเรื่องเหตุผลของการออม โดยเพศชายส่วนใหญ่ออมเพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว ส่วนเพศหญิงออมไว้เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา ในด้านการฝากเงิน จากการจำแนกตามอายุพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยมีอัตราการอมน้อยกว่าผู้ที่มีอายุมาก และมีเหตุผลในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา ส่วนที่เหลือส่วนใหญ่ออมเพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว

พนม กิติวัจ (2543) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ปี 2543 พบว่ารูปแบบการออมของกลุ่มครัวเรือนแบ่งการออมออกเป็น 6 รูปแบบ คือ การออมกับสถาบันการเงิน การออมในรูปแบบกรมธรรม์ประกันชีวิต การฝากแชร์ สลากออมสิน หลักทรัพย์พันธบัตร และทรัพย์สินต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการออมกับสถาบันการเงินสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 39.17 แต่ครัวเรือนส่วนใหญ่จะออมในรูปแบบของทรัพย์สินต่างๆ ซึ่งจากการศึกษามีมูลค่าเฉลี่ย 85,680 บาทต่อปี รองลงมาเป็นการออมในรูปแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิต หลักทรัพย์พันธบัตร เงินฝากสถาบันการเงิน ฝากแชร์ และสลากออมสิน ตามลำดับ ส่วนเหตุผลของการออมส่วนใหญ่จะมุ่งถึงความมั่นคง และได้ผลตอบแทนที่น่าพอใจ

บุญบง ศรีสันต์ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการออมทรัพย์สินน้อยลง โดยมีการออมเฉลี่ยเดือนละ 7,871 บาท และเก็บไว้ในรูปของสินทรัพย์ทางการเงินในระบบมากที่สุด รองลงมาไปเป็นสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบ และสินทรัพย์ถาวร ตามลำดับ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออม ได้แก่ รายได้ ภาระพึ่งพิง อายุ อาชีพ และผลตอบแทน

จากเนื้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า มีหลายงานวิจัยที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบออม ซึ่งตัวแปรที่มีความสำคัญที่ได้กล่าวถึงในงานวิจัยคือ ตัวแปรรายได้ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลหลัก เพราะหากมีรายได้มากก็จะสามารถแบ่งสัดส่วนออกมาออมได้มาก หากมีรายได้น้อยเมื่อหักกับภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้ว เงินเหลือเก็บออมก็จะมีน้อยหรือไม่มีเลย แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบแวดล้อม ที่จะทำให้พฤติกรรมการออมเปลี่ยนแปลงไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ ในด้านการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 980 คน (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ 2552)

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และต้องการขนาดตัวอย่างที่เพียงพอในการนำไปประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane, 1973 อ้างใน บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์ 2535: 68) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 หรือระดับนัยสำคัญ .05

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ &= \frac{980}{1 + 980(0.05)^2} \\ &= 284 \end{aligned}$$

จากการคำนวณตามสูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากสูตรดังกล่าวทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 284 คน จากประชากรทั้งหมด 980 คน โดยทำการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling)

ซึ่งเป็นการกำหนดกลุ่มย่อยตามต้องการโดยอาศัยสัดส่วนขององค์ประกอบกลุ่มประชากร หลังจากกำหนดจำนวนตัวอย่างตามวิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตาแล้ว จะใช้วิธีการเลือกผู้ตอบแบบสอบถามตามความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งแบ่งออกเป็นฝ่ายต่างๆ จำนวน 11 ฝ่ายสามารถจำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา

ฝ่าย	จำนวนรวมทั้งสิ้น (คน)	สุ่มแบบกำหนดโควตา (คน)
บริหารงานอสังหาริมทรัพย์	119	34
โครงการพิเศษ	140	41
บริหารภูมิภาค	68	20
บริหารกลยุทธ์	120	35
ส่งเสริมธุรกิจ	118	34
การเงิน	101	29
เทคนิค	93	27
สนับสนุน	79	23
สังคมและความร่วมมือภายนอก	88	26
บริหารงานอนุรักษ์	22	6
กฎหมาย	32	9
รวม	980	284

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความ และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรูปแบบการออม
2. นำแบบสอบถามของ วรากรณ์ กิตติวรบุตร (2549) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงาน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร มาประยุกต์ใช้
3. กำหนดกรอบโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

3.1 ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) รวม 8 ข้อ

3.2 ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการออม ประเภทการออม วิธีการจัดสรรเงินออม และเป้าหมายการออม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) รวม 9 ข้อ

3.3 ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการคำตอบเป็น 5 ระดับ (Scale Questions) ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 5 ข้อ โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน (ดารณี วิทยาศัย 2545: 30) ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5	คะแนน
มาก	คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	คะแนน	3	คะแนน
น้อย	คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	คะแนน	1	คะแนน

3.4 ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ เพื่อรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยอื่นใด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และวิจัยเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ นั้น มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามไปยังผู้มีรายได้ประจำเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 คน โดยสุ่มตัวอย่างโดยวิธีกำหนดโควตา หลังจากนั้นจะใช้วิธีการเลือกผู้ตอบแบบสอบถามตามความสะดวก (Convenience Sampling)

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร บทความ หนังสือ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 4 เดือน ตั้งแต่เดือน เมษายน 2553 ถึง กรกฎาคม 2553 ดังตารางแผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 4 แสดงแผนการดำเนินงานในการศึกษาวิจัย

เดือน แผนงาน	เมษายน 53				พฤษภาคม 53				มิถุนายน 53				กรกฎาคม 53			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. กำหนดประเด็นปัญหา																
2. กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัย																
3. ทบทวนวรรณกรรม																
4. กรอบความคิดการวิจัย																
5. เขียนโครงร่างเพื่อขออนุมัติ																
6. สร้างเครื่องมือและแบบทดสอบ																
7. เก็บและรวบรวมข้อมูล																
8. วิเคราะห์ข้อมูล																
9. สรุปและรายงานการวิจัย																

คุณภาพของเครื่องมือ

ก่อนการนำแบบสอบถามออกเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ คือ คุณสุธีรา ฤกษ์ณจักรวิวัฒน์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากรและหนี้สิน ธนาคารออมสิน เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาในด้านพิจารณาข้อความในแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรง หลังจากนั้นจึงได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับพนักงานบริษัท ชิวลาเมเนชั่น จำกัด จำนวน 30 ชุด แล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2540: 38) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.943 หมายถึง แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

วิธีการจัดทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบ คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่เป็นฉบับสมบูรณ์ ได้จำนวน 284 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย ตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ การหาค่าสถิติพื้นฐานร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการวัดระดับความสำคัญของปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม เป็นลักษณะคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ การแปลความหมายค่าของคะแนนเฉลี่ย จะมีค่าอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน โดยจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามมาตรวัดของ Likert's Scale ดังนี้คือ (ดารณี จิตยาชัย 2545:30)

1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย

2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

3.41 – 4.20 หมายถึง มาก

4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 4 เกี่ยวกับข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่างว่ามีปัจจัยอื่นใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ซึ่งเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่องปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 ชุด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม
4. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	95	33.5
หญิง	189	66.5
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 5 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามเพศพบว่า มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศหญิง จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 และเพศชายจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21 – 30 ปี	101	35.6
31 – 40 ปี	88	31.0
41 – 50 ปี	71	25.0
51 ปีขึ้นไป	24	8.5
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 6 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 21–30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31–40 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 อายุระหว่าง 41– 50 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	138	48.6
สมรส	128	45.1
หย่าร้าง	18	6.3
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 7 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพครอบครัวโสด มีจำนวนมากที่สุด คือ 138 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือ สถานภาพสมรส จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 และสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	70	24.6
ปริญญาตรี	153	53.9
ปริญญาโท	61	21.5
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คือ 153 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาคือการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และการศึกษาในระดับปริญญาโทจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	13	4.6
2 คน	51	18.0
3 คน	65	22.9
4 คน	68	23.9
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	87	30.6
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 รองลงมาคือมีสมาชิกในครอบครัว 4 คน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 สมาชิกในครอบครัว 3 คน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 สมาชิกในครอบครัว 2 คน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และสมาชิกในครอบครัว 1 คน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	28	9.9
10,001 – 20,000 บาท	105	37.0
20,001 – 30,000 บาท	75	26.4
30,001 – 40,000 บาท	35	12.3
สูงกว่า 40,000 บาท	41	14.4
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 10 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในระดับ 10,001–20,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คือ 105 คน คิดเป็นร้อยละ 37 รองลงมาคือ ระดับ 20,001–30,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 ระดับสูงกว่า 40,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 ระดับ 30,001–40,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และระดับต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	70	24.6
10,001 – 20,000 บาท	142	50.0
20,001 – 30,000 บาท	52	18.3
30,001 – 40,000 บาท	14	4.9
สูงกว่า 40,000 บาท	6	2.1
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 11 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามระดับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001–20,000 บาท จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายระดับต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 20,001–30,000 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 30,001–40,000 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 และค่าใช้จ่ายระดับสูงกว่า 40,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง

ภาระหนี้สิน	จำนวน	ร้อยละ
เงินกู้จากเพื่อนญาติพี่น้อง หรือเงินนอกระบบ	41	14.4
หนี้สินจากบัตรเครดิต	81	28.5
เงินกู้ระยะยาว	130	45.8
เงินกู้ระยะสั้น	37	13.0
ไม่มีหนี้สิน	77	27.1

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 284 คน

จากตารางที่ 12 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาระหนี้สินเป็นเงินกู้ระยะยาว จำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สินจากบัตรเครดิต จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีหนี้สิน จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สินจากเพื่อน ญาติพี่น้อง หรือเงินนอกระบบ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และกลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สินระยะสั้น จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	จำนวน	ร้อยละ
ฝากเงินกับสถาบันการเงิน	212	74.6
ซื้อสลากออมสิน / ธกส.	97	34.2
ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต	96	33.8
ซื้อพันธบัตร / หุ้นกู้	14	4.9
ซื้อหุ้น	32	11.3
ซื้อสินทรัพย์	49	17.7
เล่นแชร์	73	25.7
อื่นๆ	5	1.8

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 284 คน

จากตารางที่ 13 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกตามรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า รูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ฝากเงินกับสถาบันการเงิน จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 รองลงมาคือ ซื้อสลากออมสิน/ธกส. จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 เล่นแชร์ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 ซื้อสินทรัพย์ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ซื้อหุ้น จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ซื้อพันธบัตร/หุ้นกู้ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการออมอื่นๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเปอร์เซ็นต์การออมของรายได้ในแต่ละเดือน
ของกลุ่มตัวอย่าง

เปอร์เซ็นต์การออมของรายได้ในแต่ละเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งแต่ 0 – 5 % ของรายได้ต่อเดือน	123	43.3
6 – 10 % ของรายได้ต่อเดือน	78	27.5
11 – 20 % ของรายได้ต่อเดือน	50	17.6
ตั้งแต่ 21 % ของรายได้ต่อเดือน	33	11.6
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 14 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเปอร์เซ็นต์การออมของรายได้ในแต่ละเดือน พบว่า เปอร์เซ็นต์การออมที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับ 0-5% ของรายได้ต่อเดือน จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาคือ ระดับ 6-10% ของรายได้ต่อเดือน จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ระดับ 11-20% ของรายได้ต่อเดือน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 และตั้งแต่ 21% ของรายได้ต่อเดือน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระยะเวลาในรูปแบบการออมที่เลือกของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาในรูปแบบการออมที่เลือก	จำนวน	ร้อยละ
ระยะสั้น (ต่ำกว่า 1 ปี)	82	28.9
ระยะปานกลาง (1-5 ปี)	144	50.7
ระยะยาว (5 ปีขึ้นไป)	58	20.4
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 15 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาในรูปแบบการออมที่เลือก พบว่า ระยะเวลาการออมที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระยะปานกลาง (1-5 ปี) จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือ ระยะสั้น (ต่ำกว่า 1 ปี) จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 และระยะยาว (5 ปีขึ้นไป) จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระยะเวลาในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาในการออม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	56	19.7
1-5 ปี	137	48.2
6 – 10 ปี	48	16.9
มากกว่า 10 ปี	53	15.1
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 16 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความยาวนานในการออม พบว่า ความยาวนานในการออมที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง คือ 1-5 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 มากกว่า 10 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 และ 6-10 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสิ่งที่จะทำเป็นอันดับแรกหากมีเงินเหลือใช้ของกลุ่มตัวอย่าง

สิ่งที่จะทำเป็นอันดับแรกหากมีเงินเหลือใช้	จำนวน	ร้อยละ
ฝากธนาคาร	135	47.5
จ่ายชำระค่านีสิน	91	32.0
ซื้อสินค้า/บริการที่จำเป็น	35	12.3
ท่องเที่ยว	23	8.1
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 17 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสิ่งที่จะทำเป็นอันดับแรกหากมีเงินเหลือใช้ พบว่า สิ่งที่จะทำเป็นอันดับแรกของกลุ่มตัวอย่างหากมีเงินเหลือใช้ คือ ฝากธนาคาร จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา คือ จ่ายชำระค่านีสิน จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ซื้อสินค้า/บริการที่จำเป็น จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 และ ท่องเที่ยว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเหตุผลสำคัญ 3 อันดับแรก ในการออมของ
กลุ่มตัวอย่าง

เหตุผลสำคัญ 3 อันดับแรก ในการออม	เลือกอันดับ 1		เลือกอันดับ 2		เลือกอันดับ 3	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา	101	35.6	59	20.8	50	17.6
เพื่อการศึกษาของตนหรือบุตรหลาน	30	10.6	43	15.1	29	10.2
เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว	33	11.6	68	23.9	54	19.0
เพื่อดอกเบี้ยยและเงินปันผล	11	3.9	13	4.6	12	4.2
เพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน รถยนต์	17	6.0	26	9.2	29	10.2
เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้ยืม	0	0	0	0	7	2.5
เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายยามจำเป็นหรือฉุกเฉิน	76	26.8	66	23.2	67	23.6
เพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณ	19	6.7	10	3.5	35	12.3
อื่นๆ	0	0	0	0	0	0

หมายเหตุ : เลือกตอบโดยเรียงตามลำดับ เพียง 3 ลำดับ

จากตารางที่ 18 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกตามเหตุผลสำคัญ 3 อันดับแรก ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เหตุผลสำคัญอันดับแรก คือ เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 เหตุผลสำคัญอันดับสอง คือ เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และเหตุผลสำคัญอันดับสาม คือ เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายยามจำเป็นหรือฉุกเฉิน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายการออม	จำนวน	ร้อยละ
ลดค่าใช้จ่าย	180	63.4
เพิ่มรายได้	59	20.8
สร้างผลตอบแทนเพิ่ม โดยนำเงินไปลงทุน	45	15.8
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 19 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามทางเลือกเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายการออม พบว่า ทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายการออมอันดับแรกของกลุ่มตัวอย่าง คือ การลดค่าใช้จ่าย จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมา คือ เพิ่มรายได้ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และสร้างผลตอบแทนเพิ่มโดยนำเงินไปลงทุน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการให้ทำงานสนับสนุนการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ต้องการให้ทำงานสนับสนุนการออมหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	277	97.5
ไม่ต้องการ	7	2.5
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 20 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความต้องการให้ทำงานสนับสนุนการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการสนับสนุนการออมมากที่สุด จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 97.5 และไม่ต้องการให้มีการสนับสนุนจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการศึกษาข้อมูลการเลือกรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

ศึกษาข้อมูลการเลือกรูปแบบการออมจากแหล่งใด	จำนวน	ร้อยละ
สื่อต่างๆ	182	64.1
เพื่อน ญาติ คนในครอบครัว	171	60.2
แผ่นพับ ใบปลิว	84	29.6
อินเทอร์เน็ต	100	35.2
อื่นๆ	4	1.4

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 284 คน

จากตารางที่ 21 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 284 คน เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่าง ตามการศึกษา ข้อมูลการเลือกรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การศึกษาข้อมูลการเลือกรูปแบบการออม อันดับแรกของกลุ่มตัวอย่าง คือ ศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมา คือ ศึกษาข้อมูลจากเพื่อน ญาติ คนในครอบครัว จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 ศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2 ศึกษาข้อมูลจากแผ่นพับ ใบปลิว จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 และศึกษาข้อมูลจากสื่ออื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นลักษณะคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ การแปลความหมายค่าของคะแนนเฉลี่ย จะมีค่าอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน โดยจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามมาตรวัดของ Likert's Scale ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้ง
ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยด้านผลตอบแทน

ปัจจัยด้าน ผลตอบแทน	ระดับความสำคัญ					\bar{X} (แปลผล)	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
อัตราผลตอบแทนเป็น เหตุผลหลัก	124 (3.7)	89 (31.3)	53 (18.7)	18 (6.3)	0 (0)	4.1 (มาก)	0.9
ผลตอบแทนที่ สม่ำเสมอ	95 (33.5)	108 (38.0)	65 (22.9)	14 (4.9)	2 (0.7)	3.9 (มาก)	0.9
ความผันผวนของ ค่าเงิน	61 (21.5)	107 (37.7)	88 (31.0)	25 (8.8)	3 (1.1)	3.7 (มาก)	0.9
การได้รับการยกเว้น ภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก	84 (29.6)	116 (40.8)	55 (19.4)	19 (6.7)	10 (3.5)	3.8 (มาก)	1.0
ภาวะเงินเฟ้อ ค่าครอง ชีพสูง	54 (19.0)	102 (35.9)	98 (34.5)	25 (8.8)	5 (1.8)	3.6 (มาก)	0.9
ค่าเฉลี่ยรวม						3.9 (มาก)	

จากตารางที่ 22 พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (3.8) โดย
ปัจจัยย่อยที่มีผลอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนเป็นเหตุผลหลัก (4.1)
ผลตอบแทนที่สม่ำเสมอ (3.9) การได้รับการยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก (3.8) ความผันผวนของ
ค่าเงิน (3.7) ภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น (3.6)

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้ง
ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยทางความเสี่ยง

ปัจจัยทางความเสี่ยง	ระดับความสำคัญ					\bar{X} (แปลผล)	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
ระดับความเสี่ยง	123 (43.3)	84 (29.6)	52 (18.3)	21 (7.4)	4 (1.4)	4.0 (มาก)	1.0
ความมั่นคงของ สถาบันการเงิน	143 (50.4)	83 (29.2)	35 (12.3)	18 (6.3)	5 (1.8)	4.2 (มาก)	1.0
ความไม่แน่นอนของ ภาวะเศรษฐกิจ	74 (26.1)	113 (39.8)	74 (26.1)	21 (7.4)	2 (0.7)	3.8 (มาก)	0.9
ปัญหาทางการเมือง	55 (19.4)	82 (28.9)	106 (37.3)	27 (9.5)	14 (4.9)	3.4 (มาก)	1.1
การกระจายความเสี่ยง โดยลงทุนในตราสาร ระยะสั้น และระยะยาว	58 (20.4)	103 (36.3)	84 (29.6)	35 (12.3)	4 (1.4)	3.6 (มาก)	0.9
ค่าเฉลี่ยรวม						3.8 (มาก)	

ผลงานวิจัยมักศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 23 พบว่า ปัจจัยทางความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (3.8) โดย
ปัจจัยย่อยที่มีผลอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ความมั่นคงของสถาบันการเงิน (4.2) ระดับ
ความเสี่ยง (4.0) ความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจ (3.8) การกระจายความเสี่ยงโดยลงทุนใน
ตราสารระยะสั้น และระยะยาว (3.6) และ ปัญหาทางการเมือง (3.4)

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้งค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพคล่อง

ปัจจัยด้านสภาพคล่อง	ระดับความสำคัญ					\bar{X} (แปลผล)	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
สามารถเบิกถอนเงิน ออกมาใช้ได้เมื่อ ถูกเงินหรือจำเป็น	143 (50.4)	91 (32.0)	34 (12.0)	15 (5.3)	1 (0.4)	4.27 (มากที่สุด)	0.8
เดินทางสะดวก มี สาขาหรือช่องทางที่ ติดต่อได้ง่าย	104 (36.6)	122 (43.0)	46 (16.2)	10 (3.5)	2 (0.7)	4.1 (มาก)	0.8
ความรวดเร็วในการ ให้บริการ	112 (39.4)	91 (32.0)	57 (20.1)	20 (7.0)	4 (1.4)	4.0 (มาก)	1.0
ระยะเวลาในการออม ส่งผลต่อการตัดสินใจ	100 (35.2)	130 (45.8)	34 (12.0)	12 (4.2)	8 (2.8)	4.0 (มาก)	0.9
ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้สภาพคล่องทาง การเงินลดลง	63 (22.2)	98 (34.5)	94 (33.1)	21 (7.4)	8 (2.8)	3.6 (มาก)	0.9
ค่าเฉลี่ยรวม						4.0 (มาก)	

จากตารางที่ 24 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพคล่อง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (4.0) โดยปัจจัยย่อยที่มีผลอยู่ในระดับมากที่สุดและมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ สามารถเบิกถอนเงินออกมาใช้ได้เมื่อถูกเงินหรือจำเป็น (4.2) เดินทางสะดวก มีสาขาหรือช่องทางที่ติดต่อได้ง่าย (4.1) ระยะเวลาในการออมส่งผลต่อการตัดสินใจ (4.0) ความรวดเร็วในการให้บริการ (4.0) และภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันทำให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง (3.6)

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับความสำคัญ รวมทั้งค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยด้านเป้าหมายการออม

ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม	ระดับความสำคัญ					\bar{X} (แปลผล)	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การกำหนดเป้าหมายการออมมีผลต่อการตัดสินใจ	62 (21.8)	130 (45.8)	71 (25.0)	18 (6.3)	3 (1.1)	3.8 (มาก)	0.8
การบรรลุถึงเป้าหมายจะเกิดขึ้นได้ หากมีวินัยในการออม	86 (30.3)	111 (39.1)	64 (22.5)	18 (6.3)	5 (1.8)	3.9 (มาก)	0.9
ค่าครองชีพที่สูงขึ้นกระทบโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายการออม	66 (23.2)	120 (42.3)	76 (26.8)	16 (5.6)	5 (1.8)	3.9 (มาก)	2.0
เป้าหมายการออมเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการออม	76 (26.8)	119 (41.9)	61 (21.5)	18 (6.3)	10 (3.5)	3.8 (มาก)	1.0
หากมีรายได้มากขึ้นจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น	114 (40.1)	84 (29.6)	71 (25.0)	9 (3.2)	6 (2.1)	4.0 (มาก)	0.9
ค่าเฉลี่ยรวม						3.8 (มาก)	

จากตารางที่ 25 พบว่า ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (3.8) โดยปัจจัยย่อยที่มีผลอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ การบรรลุถึงเป้าหมายจะเกิดขึ้นได้หากมีวินัยในการออม (3.9) ค่าครองชีพที่สูงขึ้น กระทบโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายการออม (3.9) เป้าหมายการออมเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการออม (3.8) การกำหนดเป้าหมายการออมมีผลต่อการตัดสินใจ (3.8) และหากมีรายได้มากขึ้นจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น (4.0)

จากตารางที่ 26 พบว่า ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (3.6) โดยปัจจัยย่อยที่มีผลอยู่ในระดับมาก และปานกลาง เรียงตามลำดับ ได้แก่ ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของสถาบันการเงิน (4.1) ความรู้เรื่องการออมและการลงทุน (3.9) การนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เพิ่มความสะดวกยิ่งขึ้น (3.7) ความสะดวกสบายและการบริการที่ได้รับ (3.6) สิทธิพิเศษทางภาษี (3.6) มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง (3.5) การจัดบู๊ท หรือแคมเปญ ต่างๆ (3.4) นโยบายการช่วยเหลือของรัฐ (3.4) สิทธิพิเศษด้านบริการต่างๆ (3.2)

ตารางที่ 27 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ลำดับที่	ปัจจัย	ระดับค่าเฉลี่ย (\bar{X})
1	ปัจจัยด้านสภาพคล่อง	4.0
2	ปัจจัยด้านผลตอบแทน	3.9
3	ปัจจัยทางความเสี่ยง	3.8
4	ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม	3.8
5	ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ	3.6

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพคล่องมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผลตอบแทน ปัจจัยทางความเสี่ยง ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม และปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ ตามลำดับ

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ผลงานวิจัยนี้ยังมีส่วนที่ขาดหายไปคือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่างว่ามีปัจจัยอื่นใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ซึ่งเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด โดยพบว่า ปัจจัยเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม คือ ปัจจัยด้านความปลอดภัย และด้านการให้สิทธิพิเศษแก่ลูกค้า เช่น ผู้เป็นลูกค้าธนาคารสามารถกู้เงินโดยได้อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าลูกค้าทั่วไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกรูปแบบการออม ของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยบทนี้จะกล่าวถึงสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษา จำแนกตามหัวข้อได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 284 คน เป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 66.5 กลุ่มอายุระหว่าง 21–30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 35.6 มีสถานภาพโสดมากที่สุด ร้อยละ 48.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด ร้อยละ 53.9 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 30.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001–20,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 37 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001–20,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 50 มีภาระหนี้สินจากเงินกู้ระยะยาวมากที่สุด ร้อยละ 45.8

2. ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการออมหลายรูปแบบ โดยมีรูปแบบการออมโดยฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน มากที่สุด ร้อยละ 74.6 มีเปอร์เซ็นต์การออม ตั้งแต่ 0–5% ของรายได้ในแต่ละเดือน มากที่สุด ร้อยละ 43.3 ระยะเวลาของรูปแบบการออมอยู่ในระยะปานกลาง (1-5 ปี) มากที่สุด ร้อยละ 50.7 ออมมานาน 1-5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 48.2 หากมีเงินเหลือใช้จะนำเงินไปฝากธนาคาร มากที่สุด ร้อยละ 47.5 การออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา เป็นเหตุผลสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 35.6 การลดค่าใช้จ่ายเป็นทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายการออม มากที่สุด ร้อยละ 63.4 ต้องการให้ที่ทำงานสนับสนุนการออม มากที่สุด ร้อยละ 97.5 และศึกษาข้อมูลการเลือกรูปแบบการออมจากสื่อต่างๆ เช่น โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ มากที่สุด ร้อยละ 64.1

3. ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ความสำคัญของปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้วิจัยได้ใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยด้านผลตอบแทน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับอัตราผลตอบแทนในการเลือกรูปแบบการออม โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.1 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 รูปแบบการออมที่ให้ผลตอบแทนที่สม่ำเสมอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมาก โดยมีค่าความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.9 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ความผันผวนของค่าเงินในช่วงเวลาต่างๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมาก โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.7 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 การได้รับการยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมาก โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.8 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0 และภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพสูง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมาก โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.6 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9

ปัจจัยด้านความเสี่ยง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับความมั่นคงของสถาบันการเงิน โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.2 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับระดับความเสี่ยง โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.0 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจ โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.8 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการกระจายความเสี่ยงโดยลงทุนในตราสารระยะสั้น และระยะยาว โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.6 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับปัญหาทางการเงิน โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.4 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0

ปัจจัยด้านสภาพคล่อง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุดกับการสามารถเบิกถอนเงินออกมาใช้เมื่อฉุกเฉิน โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.2 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการเดินทางสะดวก มีสาขาหรือช่องทางที่ติดต่อได้ง่าย โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.1 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับระยะเวลาในการออมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.0 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับความรวดเร็วในการให้บริการ โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.0 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้

ความสำคัญมากกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ส่งผลให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.6 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9

ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการบรรลุถึงเป้าหมายการออม ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากมีวินัยการออม โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.9 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อตรงต่อการบรรลุเป้าหมายการออม โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.9 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับเป้าหมายการออมที่เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการออม โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.8 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการกำหนดเป้าหมายการออมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.8 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.8 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการมีรายได้มากขึ้นซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.0 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9

ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับชื่อเสียง ภาพลักษณ์ ของสถาบันการเงิน โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 4.1 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับความรู้เรื่องการออมและการลงทุน โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.9 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการติดตามข้อมูลข่าวสารอยู่เสมอ โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.7 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มความสะดวกยิ่งขึ้น โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.7 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับความสะดวกรวดสบาย และบริการที่ได้รับ โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.6 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับสิทธิพิเศษทางภาษี โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.6 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.05 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.5 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับการจัดบูท หรือแคมเปญต่างๆ โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.4 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับนโยบายการให้ความช่วยเหลือของภาครัฐ ซึ่งทำให้มีเงินเหลือออมมากขึ้น โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.4

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.0 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญปานกลางกับสิทธิพิเศษในบริการด้านต่างๆ โดยมีระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ที่ 3.2 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.9

4. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรูปแบบการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะนั้น พบว่า ปัจจัยเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการ คือ ด้านความปลอดภัย และด้านการให้สิทธิพิเศษแก่ลูกค้า เช่น ผู้เป็นลูกค้าธนาคารสามารถกู้เงินโดยได้อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าลูกค้าทั่วไป เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยที่ได้ ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จำนวน 284 คน เกี่ยวกับรูปแบบการออม และปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้ คือ

1. เจ้าหน้าที่ ไม่มีการวางแผนในการออม จะออมเงินเมื่อมีเงินเหลือในแต่ละเดือน สาเหตุอาจมาจากการมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย หรือไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น โดยจะเห็นได้จากข้อมูลในแบบสอบถาม ที่ผู้ตอบส่วนใหญ่มีรายได้และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในระดับเดียวกันจึงมีเหลือเก็บออมในปริมาณที่ไม่มาก และไม่แน่นอน สำหรับระยะเวลาในการเลือกออม ส่วนใหญ่เป็นการออมในระยะปานกลาง (1-5 ปี) เหตุผลในการออมเงินส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออมเพื่อไว้ใช้รักษาพยาบาลในเวลาเจ็บป่วย เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถประมาณการล่วงหน้าได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2551) ที่พบว่าเหตุผลสำคัญของการออมที่สำคัญคือ การเก็บไว้ใช้รักษาพยาบาลในยามฉุกเฉิน เหตุผลรองลงมาคือ เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว ซึ่งอาจเป็นเพราะต้องการสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี และ 31-40 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างหลักปักฐาน และความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว

2. รูปแบบในการออม เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ ฝากเงินไว้กับธนาคาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนม กิตติวง (2543) ที่พบว่าผู้ออมให้ความสำคัญกับการออมเงินในสถาบันการเงินมากที่สุด โดย เหตุผลของการออมส่วนใหญ่จะมุ่งถึงความมั่นคง ความพอใจในบริการ และระดับความเสี่ยงที่ต่ำ ทั้งนี้อาจมี เหตุผลอื่นๆ อีก อาทิเช่น การมีสภาพคล่องสูง การออมเงินทำได้ง่าย สะดวก เนื่องจากธนาคารมีสาขาจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วประเทศ สำหรับรูปแบบการออมในลำดับ

รองลงมาคือ การซื้อสลากออมสิน/รทส. ซึ่งอาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง สามารถออมพร้อมกับตรวจรางวัล และเมื่อครบกำหนดยังได้รับเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ยจำนวนหนึ่ง ถือว่าเป็นทางเลือกที่ดีในภาวะเศรษฐกิจที่ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารอยู่ในระดับต่ำ และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เรียกร้องให้องค์กรสนับสนุนการออมด้วยการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อเป็นสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่ และเป็นหลักประกันที่มั่นคงในชีวิต

3. ด้านปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในปัจจัยทุกๆ ด้าน ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ กิตติวรบุตร (2549) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออม นอกจากอัตราผลตอบแทน ที่ควรคำนึงถึงในการเลือกรูปแบบการออม โดยปัจจัยด้านสภาพคล่องเป็นปัจจัยที่ให้ความสำคัญมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือปัจจัยทางด้านเป้าหมายการออม ปัจจัยด้านผลตอบแทน ปัจจัยทางความเสี่ยง และปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ ตามลำดับ เป็นปัจจัยที่เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ ต่อองค์กร ต่อผู้ออม และต่อสถาบันการเงิน ดังนี้

1. ต่อภาครัฐ

ภาครัฐซึ่งประกอบด้วยรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจมีส่วนการออมสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มธุรกิจ และครัวเรือนตามลำดับ โดยเฉพาะภาครัฐวิสาหกิจที่เป็นเศรษฐกิจพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากความผันผวนทางการเมืองและเหตุการณ์ความไม่สงบต่างๆที่เกิดขึ้น ทำให้ครัวเรือนไม่มั่นใจในสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ จึงชะลอการใช้จ่าย ประกอบกับทิศทางการเงินเพื่อลดลงซึ่งน่าจะส่งผลให้ครัวเรือนมีการออมเพิ่มสูงขึ้น จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างยังเห็นความสำคัญของการออมไม่มากเท่าๆ ฝากจึงจำเป็นต้องหันมาให้ความสำคัญกับปัญหาการออมของประเทศอย่างจริงจัง ได้แก่ การปรับเปลี่ยนทัศนคติและสร้างค่านิยมการสร้างจิตสำนึกในการออมเพื่อประโยชน์ในอนาคต การสร้างกลไกการออมในระดับชุมชน ส่งเสริมและกระตุ้นให้มีความหลากหลายในผลิตภัณฑ์การออม โดยเน้นการออมเป็นประจำสม่ำเสมอติดต่อกันนานๆ และการสร้างเครื่องมือการออมเพื่อวัยชรา เพื่อช่วยลดภาระของภาครัฐในระยะยาวในการที่จะต้องอุ้มคนวัยชราซึ่งจะมีมากขึ้นตามลักษณะโครงสร้างประชากรของไทยที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเป็นการสร้างพื้นฐานการออมให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วน สร้างเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพบนหลักการที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งหมดนำไปสู่แนวคิดของการที่จะปฏิรูปการออมของประเทศในช่วงต่อไป หัวใจสำคัญอยู่ที่การไม่เน้นเรื่องการออมภาคบังคับ

เพียงอย่างเดียว แต่เน้นเรื่องการสอนให้คนรู้จักช่วยตนเอง โดยสร้างนิสัยในการใช้จ่าย ให้รู้จักใช้จ่ายในเงินที่ตนเองมี ทำบัญชีใช้จ่าย สร้างวินัยการออมแต่เล็ก ให้ความรู้เรื่องการเงิน การลงทุน การเก็บออมสำหรับวัยเกษียณ

2. ต่อองค์กร

เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับองค์กร ในการพิจารณาจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้กับเจ้าหน้าที่ในองค์กร อีกทั้งมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่เห็นความสำคัญของการออมมากขึ้น ด้วยการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการออมในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความสนใจ เห็นถึงความสำคัญ และสนใจเข้าร่วมหากมีการจัดตั้งกองทุนฯ ขึ้น

3. ต่อผู้ออม

นวัตกรรมทางการเงินใหม่ๆ เช่น บัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล รวมถึงนโยบายของภาครัฐที่ช่วยในเรื่องของการรักษาพยาบาล ทำให้ความจำเป็นของประชาชนในการที่จะเก็บออมหมดไป และได้ทำลายวินัยในการใช้จ่ายและเก็บออม จึงเปลี่ยนจาก “ออมก่อนซื้อ” มาเป็น “ซื้อแล้วผ่อน” กลายเป็นปัญหาของระบบการออมไทยในปัจจุบัน ผู้ออมจึงควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และหันมาสนใจเรื่องการออมมากขึ้น

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ผู้ออมใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม คือ ความมั่นคงของสถาบันการเงิน แสดงให้เห็นว่าผู้ออมให้ความสำคัญกับเงินต้นที่นำไปออมมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการออม แม้ว่าผลตอบแทนจะมีความสำคัญมากเหมือนกัน แต่ยังน้อยกว่าความมั่นคงของสถาบันการเงิน ดังนั้น สถาบันการเงินจึงควรเน้นการประชาสัมพันธ์ในด้านการคงอยู่ของเงินต้น จะช่วยให้ผู้ออมมีความมั่นใจในการฝากเงินมากขึ้น จะช่วยกระตุ้นการออมเงินภายในประเทศมากยิ่งขึ้นด้วย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่ทราบข้อมูลการออมในรูปแบบอื่นๆ การนำเงินฝากธนาคารจึงเป็นรูปแบบที่ง่ายที่สุด หากมีการประชาสัมพันธ์จากสถาบันการเงินให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และสร้างความเข้าใจ ในรูปแบบการออมแต่ละประเภท จะเกิดความคุ้มค่าแก่ผู้ต้องการออมเงินมากขึ้น

ผู้ออมควรพิจารณาทางเลือกในการออมรูปแบบอื่น เช่น ลงทุนในพันธบัตร ตัวเงินคลัง ฯลฯ ที่ออกโดยภาครัฐ มีความเสี่ยงต่ำ และให้ผลตอบแทนสูงกว่าฝากเงินกับสถาบันการเงิน

รูปแบบการออม มีทั้งประเภทเสียภาษี และปลอดภาษี บางประเภทสามารถนำมาใช้หักลดหย่อนเพื่อคำนวณจ่ายภาษีประจำปี จึงควรศึกษาหาข้อมูลเพื่อป้องกันการเสียประโยชน์ที่ควรได้รับ

4. ต่อสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินควรรักษาชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสถาบัน ให้เป็นที่ยอมรับอยู่เสมอ เนื่องจากสถาบันการเงินในปัจจุบัน ได้รับการยอมรับจากผู้ออมทั่วไปอยู่ในระดับหนึ่งแล้ว การให้บริการด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว ปลอดภัย จะทำให้ผู้ออมเกิดความเชื่อมั่นได้ รวมทั้งควรเพิ่มช่องทางในการทำธุรกรรมให้มากขึ้น เพื่อความคล่องตัวในการออม เช่น การติดตั้งเครื่องบริการฝาก/ถอน ในที่ชุมชนต่างๆ เพื่อเพิ่มความสะดวก ลดการเดินทาง รวมถึงสามารถใช้งานในนอกเวลาทำการได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เน้นการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งในการศึกษา ครั้งต่อไป ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษากับประชากรกลุ่มอื่น เช่น กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการออมในระดับเยาวชน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบเรื่องรูปแบบการออมแบบต่างๆ เนื่องจากในแต่ละรูปแบบมีข้อจำกัดแตกต่างกัน ผลตอบแทน และความเสี่ยงก็แตกต่างกันด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ต้องการออมเงินต่อไป

3. การดำเนินการวิจัยปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มองค์กร ดังนั้น การทำวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรศึกษากับประชากรกลุ่มอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำในกลุ่มอื่นด้วย

4. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามการวิจัยเป็นเครื่องมือดำเนินการวิจัย และวิเคราะห์ค่าโดยใช้สถิติพื้นฐานร้อยละ การดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นไปที่กลุ่มครัวเรือนในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลรูปแบบการออมเฉพาะกลุ่มในชุมชน โดยสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นใน

การวิเคราะห์ความเป็นอยู่ ลักษณะการออมของชุมชน เพื่อสามารถใช้วิเคราะห์หาแนวทางการส่งเสริมการออมให้กับชุมชนต่อไป

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

- กลยุทธ์การออมและการลงทุนในสหัฐวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2542.
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคต.” วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- กิตติพล คำสุข และอภิสิทธิ์ ตรีการไพโรจน์. ทางเลือกการออมและการลงทุน เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาเงินเฟ้อในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2552.
- ดารณี วิทยาศัย. “การศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของพนักงานภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2545.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เงินทองต้องใส่ใจ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2550.
- _____. ออมก่อนรวยกว่า. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2546.
- ธนาคารกสิกรไทย. “การจัดสรรเงินออมภายใต้ปัจจัยเสี่ยงในช่วงครึ่งหลังของปี 2552.” รายงานเศรษฐกิจรายเดือน 15, 2555 (กรกฎาคม 2552): 4-7.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2550.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. คู่มือการออมเงิน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์, 2542.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.bot.or.th>
- ธาดา ชำรง. ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของประชาชนวัยกลางคน ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาภาคพิเศษ กรุงเทพมหานคร คณะพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2548.
- ธิดารัตน์ สงวนศักดิ์. “พฤติกรรมออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: B&B Publishing, 2535.

บุษบง ศรีสันต์. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

ปวิกร จุณณานนท์. “ปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมของประชาชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ปิยดา สมบัติวัฒนา. “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของนิสิตระดับปริญญาตรี โครงการบริหารธุรกิจ ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

มณฑา บุบผาชื่น. “ทัศนคติของผู้ฝากเงินที่มีต่อสถาบันคุ้มครองเงินฝาก.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551.

มยุรา พัดเย็นคำ, วรพร พิชยานนท์ และอัญชลี วงศาโรจน์. “ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการออมของข้าราชการตำรวจระดับปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองด่านท่าอากาศยานแห่งชาติสุวรรณภูมิ.” การค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551.

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. “พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายเงินของคนไทย การจัดสรรรายได้ของคนที่ไม่มีหนี้สิน.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2551.

ลลิตา อุไรรางกูล. “พฤติกรรม การออมและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออมสำหรับการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2548.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2540.

วรารณ กิตติวรบุตร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

วรเวศม์ สุวรรณระดา และสมประวิณ มันประเสริฐ. ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออมของผู้มีงานทำในประเทศไทย การศึกษาจากข้อมูลการสำรวจในระดับจุลภาค. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

วิษณุ บุญมาร์ตัน. “ทัศนะวิจารณ์: ความกังวลเศรษฐกิจชะลอ ต้องวางแผนการบริโภคและการออม.” กรุงเทพธุรกิจ, 15 สิงหาคม 2549, 1-2.

ศิรินุช อินละคร. การเงินบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

ศิริวัฒน์ ศิริสะอาด. “การบริหารการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.” ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, 2548.

สงกรานต์ จิตสุทธินาคร. ต้องอย่างนี้ จึงจะรวย. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2550.

สุใจ น้ำผุด. กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

เสน่ห์ ชนะหาญ. “พฤติกรรมกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม กรณีศึกษา พนักงาน บมจ.ธนาคารกสิกรไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.” วิทยานิพนธ์ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2548.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการออมของกลุ่มผู้มีรายได้ประจำ. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. ประวัติความเป็นมาและนโยบายการจัดประโยชน์ด้านอสังหาริมทรัพย์. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2551.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. พฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2542.

อรนุช เชาวสุวรรณกิจ. “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนไทย.” การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.

อภิรักษ์ จันตนิ และคณะ. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: พัทธอักษร, 2538.

อารีย์ เชื้อเมืองพาน. การเงินการธนาคาร. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2543.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยกำหนดรูปแบบการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักงาน
ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

คำชี้แจง

ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา พนักงานสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้ศึกษาจึงขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริง และข้อมูลของท่านจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบภาพรวม ไม่แจกแจงการวิเคราะห์เป็นรายบุคคล ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ท่านต้องการเลือก

1. เพศ

☐

1. ชาย

☐

2. หญิง

2. อายุ

☐

1. 21 - 30 ปี

☐

2. 31 - 40 ปี

☐

3. 41 - 50 ปี

☐

4. 51 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

☐

1. โสด

☐

2. สมรส

☐

3. หย่าร้าง / แยกกันอยู่

4. การศึกษา

☐

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐

2. ปริญญาตรี

☐

3. ปริญญาโท

☐

4. สูงกว่าปริญญาโท

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในความดูแล (รวมตัวท่านด้วย)

- ☐ 1. 1 คน
 ☐ 2. 2 คน
☐ 3. 3 คน
 ☐ 4. 4 คน
☐ 5. ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป

6. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน (รวมเงินเดือนและรายได้พิเศษอื่นๆ)

- ☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
 ☐ 2. 10,001 – 20,000 บาท
☐ 3. 20,001 – 30,000 บาท
 ☐ 4. 30,001 – 40,000 บาท
☐ 5. สูงกว่า 40,000 บาท

7. ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน

- ☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
 ☐ 2. 10,001 – 20,000 บาท
☐ 3. 20,001 – 30,000 บาท
 ☐ 4. 30,001 – 40,000 บาท
☐ 5. สูงกว่า 40,000 บาท

8. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินประเภทใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ เงินกู้จากเพื่อนญาติพี่น้อง หรือ เงินนอกระบบ
☐ หนี้สินจากบัตรเครดิต
☐ เงินกู้ระยะยาว เช่น บ้าน คอนโด รถยนต์
☐ เงินกู้ระยะสั้น เช่น เงินกู้ค่าผ่อนชำระสินค้า เงินกู้ค่าเทอมบุตร
☐ ไม่มีหนี้สิน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

9. การออมของท่านเป็นรูปแบบใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ 1. ฝากเงินกับสถาบันการเงิน
 ☐ 2. ซื้อสลากออมสิน / ธกส.
☐ 3. ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต
 ☐ 4. ซื้อพันธบัตร / หุ้นกู้
☐ 5. ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ / กองทุนรวมต่างๆ
☐ 6. ซื้อสินทรัพย์อื่นๆ เช่น ทองคำ, ที่ดิน, บ้าน, เงินตราต่างประเทศ
☐ 7. เล่นแชร์
 ☐ 8. อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านมีการออมในแต่ละเดือนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อเดือน

- ☐ ตั้งแต่ 0%-5% ของรายได้ต่อเดือน
☐ 6%-10% ของรายได้ต่อเดือน
☐ 11%-20% ของรายได้ต่อเดือน
☐ ตั้งแต่ 21% ของรายได้ต่อเดือน

11. ระยะเวลาของรูปแบบการออมที่ท่านเลือก

- ☐ 1. ระยะสั้น (ต่ำกว่า 1 ปี)
☐ 2. ระยะปานกลาง (1-5 ปี)
☐ 3. ระยะยาว (5 ปีขึ้นไป)

12. ระยะเวลาในการออม

- ☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี
 ☐ 2. 5-10 ปี
☐ 3. 6-10 ปี
 ☐ 4. มากกว่า 10 ปี

13. ถ้าขณะนี้ ท่านมีเงินเหลือใช้อยู่ในมือ สิ่งใดต่อไปนี้จะลงมือทำเป็นลำดับแรก

- ☐ ฝากธนาคาร
☐ จ่ายชำระหนี้สิน
☐ ซื้อสินค้า/บริการที่จำเป็น
☐ ท่องเที่ยว

14. เหตุผลสำคัญ 3 อันดับแรก ในการออมของท่านคือ (ใส่เลข 1 ลงหน้าข้อที่เลือกเป็นอันดับหนึ่ง, ใส่เลข 2 ลงหน้าข้อที่เลือกเป็นอันดับสอง และใส่เลข 3 ลงหน้าข้อที่เลือกเป็นอันดับสาม)

- 1. เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา
- 2. เพื่อการศึกษาของตนเองหรือบุตรหลาน
- 3. เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว
- 4. เพื่อดอกเบี้ยและเงินปันผล
- 5. เพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน รถยนต์
- 6. เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้เงิน
- 7. เพื่อเก็บไว้ใช้ยามจำเป็นหรือฉุกเฉิน
- 8. เพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุ
- 9. อื่นๆ โปรดระบุ.....

15. ด้วยฐานะและภาระต่างๆที่ท่านมีอยู่ในปัจจุบัน ถ้าคุณต้องเลือกทางใดทางหนึ่งใน 3 ทางนี้ ท่านจะเลือกวิธีการใด เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการออมเงินของท่านได้

- ☐ ลดค่าใช้จ่าย เพื่อให้มีเงินเหลือไว้ออมมากขึ้น
- ☐ เพิ่มรายได้ เพื่อจะได้มีเงินออมมากขึ้น
- ☐ สร้างผลตอบแทนให้เพิ่มขึ้น โดยการนำเงินออมที่มีอยู่ไปลงทุน

16. ท่านต้องการให้บริษัทที่ท่านทำงาน สนับสนุนเรื่องการออม เช่น จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือสหกรณ์ออมทรัพย์ หรือไม่

- ☐ ต้องการ
- ☐ ไม่ต้องการ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

17. ท่านศึกษาข้อมูลการเก็บออมในรูปแบบต่างๆ จากแหล่งใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
- ☐ เพื่อนๆ /ญาติ / คนในครอบครัว
- ☐ แผ่นพับ / ใบปลิว
- ☐ ค้นหาข้อมูลใน INTERNET
- ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

โดย 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ		ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		5	4	3	2	1
18.	ปัจจัยทางผลตอบแทน					
	18.1 อัตราผลตอบแทนเป็นเหตุผลหลักในการเลือกรูปแบบการออม					
	18.2 รูปแบบการออมที่ให้ผลตอบแทนสม่ำเสมอมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	18.3 ความผันผวนของค่าเงินในช่วงเวลาต่างๆ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	18.4 การได้รับการยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	18.5 ภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพสูง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
19.	ปัจจัยทางความเสี่ยง					
	19.1 ระดับความเสี่ยงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	19.2 ความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	19.3 ความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	19.4 ปัญหาทางการเงินมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	19.5 การกระจายความเสี่ยงโดยการลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จะช่วยลดระดับความเสี่ยงลง					

ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ		ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		5	4	3	2	1
20	ปัจจัยด้านสภาพคล่อง					
	20.1 สามารถเบิกถอนเงินออกมาใช้ได้เมื่อฉุกเฉินหรือจำเป็น					
	20.2 เดินทางสะดวก มีสาขาหรือช่องทางที่ติดต่อได้ง่าย					
	20.3 ความรวดเร็วในการให้บริการ					
	20.4 ระยะเวลาในการออมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	20.5 ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน มีผลทำให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง					
21	ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม					
	21.1 การกำหนดเป้าหมายการออม มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม					
	21.2 การบรรลุถึงเป้าหมาย จะเกิดขึ้นได้หากมีวินัยในการออม					
	21.3 การเปลี่ยนแปลงเรื่องค่าครองชีพที่สูงขึ้น มีผลกระทบโดยตรงต่อการบรรลุถึงเป้าหมายการออม					
	21.4 เป้าหมายการออมเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการออม					
	21.5 หากมีรายได้มากขึ้น จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการออมเร็วขึ้น					
22	ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ					
	22.1 ความรู้เรื่องการออมและการลงทุน มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม					
	22.2 การติดตามข้อมูลข่าวสารด้านการออมและการลงทุนอยู่เสมอส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	22.3 นโยบายการช่วยเหลือของรัฐ เช่น รมลฟรี รอไฟฟรี มีส่วนช่วยให้ประชาชนลดค่าครองชีพลง มีเงินเหลือออมมากขึ้น					
	22.4 การได้รับสิทธิพิเศษในด้านบริการอื่นๆ เช่น เงินกู้ บัตรเครดิต มีส่วนในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	22.5 การได้สิทธิพิเศษทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีส่วนในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	22.6 ความสะดวกสบายที่ได้รับ รวมถึงการบริการ มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม					
	22.7 มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการออม การลงทุน อย่างต่อเนื่อง					

ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ		ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		5	4	3	2	1
22.8	ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสถาบันการเงิน					
22.9	การจัดบู๊ท หรือจัดแคมเปญ เช่น งาน Money Expro เพื่อให้สิทธิพิเศษมากกว่าปกติ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
22.10	นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มความสะดวกมากยิ่งขึ้น					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

23. ท่านคิดว่ามีปัจจัยอื่นใด ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

นางสาวนิภาพร อมรกิตติเมธี

ที่อยู่

546 ซอยวัดบางพลัด ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด

เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์ 089-792-5852

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542

สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต

วิชาเอกการเงินและการธนาคาร จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

พ.ศ. 2551

ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2543-ปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่ทะเบียนและข้อมูล

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี